

Medierna och Syrien

**En kvalitativ innehållsanalys av tre globala
mediers rapportering av Syrienkonflikten.**

Av: Akhmedov, Samir & Orbring, Gustav

Handledare: Jöran Hög

Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskaper

Kandidatuppsats 15 hp

Journalistik C | Hötterminen 2016

Programmet för journalistik och multimedia

Till vår handledare Jöran Hök.

Tack för stödet.

Tack för uppmuntran.

Tack för att du fick oss att kämpa på när det kändes som svårast.
Och tack för att du var den bästa handledaren vi hade kunnat önska oss.

//Samir Akhmedov & Gustav Orbring

Abstract

I september 2015 anslöt sig Ryssland som en militär part till kriget i Syrien genom att börja bomba oppositionella styrkor. I samband med detta hamnade Ryssland och USA ännu en gång på motsatta sidor av en militär konflikt, Ryssland stödjer den syriska regimen, samtidigt som USA tillsammans med flera andra länder, däribland Qatar, stödjer oppositionen.

Vi har valt att avgränsa oss till fem specifika händelser under den pågående Syrienkonflikten och tre mediers rapportering av dessa. Medierna som kommer att undersökas är USA-baserade CNN, Ryssland-baserade RT (f.d. Russia Today) och Qatar-baserade Al-Jazeera. Att undersöka dessa tre konkurrenter är intressant då dessa är bland de största medierna i världen och når därmed miljontals människor med sin information. Dessutom står länderna där medierna är baserade i på olika sidor av den väpnade konflikten. Syftet är att undersöka om rapporteringen har varit allsidig eller tendentiös. Dessutom ska uppsatsen undersöka om rapporteringen är opartisk eller propagandistisk. Artiklarna analyseras med hjälp av en av oss konstruerad undersökningsmodell, som tar avstamp i Lundgren, Ney & Thuréns massmedieretoriska analysmodell, och som kompletterats med kritiska frågor hämtade från Hermans och Chomskys teorier om kritik av internationell krigsrapportering samt kriterier hämtade från den svenske statsvetaren Jörgen Westerståhls forskning om objektivitet och opartiskhet i medierapporteringen.

Resultatet av undersökningen visar att RTs och CNNs rapportering till stor del var tendentiös, och innehöll det som Herman & Chomsky kallar för propaganda på nästan alla punkter, samtidigt som de uppfyllde väldigt få av Westerståhls punkter för opartiskhet. Vanligast var att båda medierna hade en stor obalans i användningen av vilken part som får komma till tals. Den tendentiösa rapporteringen kan förklaras genom bristen på förstahandskällor, en stor mängd tendentiösa källor - men även hur CNN och RT finansieras. CNNs kommersiella syften, samt det faktum att RT finansieras av den ryska staten, kan vara faktorer som påverkar rapporteringen. Men Al-Jazeeras rapportering såg dock annorlunda ut. I undersökningen hittades inte en enda artikel där någon propagandapunkt uppnåddes, samtidigt som punkterna för opartisk rapportering till största del uppfylldes. Dessutom visades en helt annan allsidighet i rapporteringen från kanalen.

Nyckelord: *Al-Jazeera, CNN, RT, Syrien, Syrienkonflikten.*

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	5
2. BAKGRUND	5
2.1 KONFLIKTEN I SYRIEN.....	5
2.2 PRESENTATION AV VALDA NYHETSMEDIER	7
3. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	10
3.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	10
3.2 CENTRALA BEGREPP	11
4. TIDIGARE FORSKNING	12
5. TEORETISK RAM	14
5.1 PROPAGANDAMODELLEN	14
5.2 WESTERSTÅHLS OBJEKTIVITETSMODELL.....	15
5.3 TENDENTIÖS RAPPORTERING I KRIG & KONFLIKTER	17
6. METOD OCH MATERIAL	19
6.1 VETENSKAPSSYN	19
6.2 VAL AV METOD.....	19
6.3 MASSMEDIERETORISK TEXTANALYS	19
6.4 VÅR UNDERSÖKNINGSMODELL.....	20
6.5 MATERIAL	22
6.6 KRITIK AV METOD & MATERIAL.....	24
7. RESULTAT OCH ANALYS	26
7.1 HÄNDELSE 1 - IRAN, IRAQ, RYSSLAND OCH SYRIEN SLUTER AVTAL.	26
7.2 HÄNDELSE 2 - RYSSLAND BÖRJAR BOMBNINGAR I SYRIEN.	29
7.3 HÄNDELSE 3 - CIVILA DÖDAS I BOMBNINGAR	33
7.4 HÄNDELSE 4 - USA OCH RYSSLAND SLUTER FREDSAVTAL	36
7.5 HÄNDELSE 5 - FN-KONVOJ BOMBAS	39
8. SLUTSATS OCH DISKUSSION	43
8.1 UPPFYLLER DE TRE GLOBALA MEDIERNAS RAPPORTERING AV FEM HÄNDELSE KRITERIERNÄ PÅ ALLSIDIG RAPPORTERING ELLER ÄR RAPPORTERINGEN TENDENTIÖS?.....	43
8.2 KAN RAPPORTERINGEN BESKRIVAS SOM OPARTISK ELLER PROPAGANDISTISK?	43
8.3 TENDENTIÖS RAPPORTERING I KRIG & KONFLIKTER	46
8.4 KRITISKA REFLEKTIONER	48
8.5 VIDARE FORSKNING	48
9. REFERENSLISTA	50
9.1 TRYCKTA KÄLLOR	50
9.2 OTRYCKTA KÄLLOR	51

1. Inledning

Inbördeskriget i Syrien började som en fortsättning av den arabiska våren - en serie uppror som startade i Tunisien och svepte över norra Afrika. I Syrien förvandlades detta uppror till ett regelrätt inbördeskrig. I och med att vi undersöker medier som är baserade i Qatar, Ryssland och USA avgränsas konflikten till två parter i denna undersökning. Den ena parten är den syriska regimen som stöds bland annat av Ryssland. Den andra är oppositionen som stöds av bland annat Qatar och USA.

Att undersöka CNN, Al-Jazeera och RT är intressant då dessa är bland de största medierna i världen och når därmed miljontals människor med sin information. Dessutom står länderna där medierna är baserade i på olika sidor av den väpnade konflikten. Både RT och Al-Jazeera är dessutom konkurrenter till CNN, samtidigt som de två medierna är ett resultat av den så kallade "CNN-effekten" (Widholm 2014, s. 194). RT finansieras av ryska staten (RBC 2008), CNN finansieras av det privata företaget Time Warner (Time Warner 2016) och Al-Jazeera finansieras dels av den qatariska kungafamiljen (Khalaf & Fielding-Smith 2013).

Hypotesen är att CNN och RT kommer ha en tendentiös rapportering medan Al-Jazeeras rapportering är svårare att sia om. Dock gör medvetenheten om att mediet är baserat i Qatar, som stödjer oppositionen, att vi utgår från att rapporteringen kommer vara till oppositionens fördel - dock inte i lika stor utsträckning som CNN.

2. Bakgrund

2.1 Konflikten i Syrien

2011 - Konflikten startar och trappas upp

I samband med arabiska våren kom krav på fler rättigheter även från medborgarna i Syrien. Den 15 mars 2011 inleddes demonstrationer i Damaskus och Aleppo mot den diktatur som al-Assad-familjen styr i flera decennier. Regimen slog brutalt ned demonstranterna. Det välkomnades inte av EU och USA, som i maj införde sanktioner, och fryste al-Assads tillgångar (Sveriges Radio 2016). Syriska regimen och dess handlingar fördömdes av länder som exempelvis Sverige (Regeringen 2016). Fördömandet från omvärlden tog nya former i

november 2011, när Arabförbundet stängde av Syrien från organisationen, och manade samtidigt sina medlemsstater att skicka hem respektive ambassadör från huvudstaden Damaskus (Sveriges Radio 2016).

2012 - Damaskus delas mellan regimen och rebeller

Under 2012 hårdnade striderna mellan oppositionella och regimen. Oppositionsgruppen Fria syrisk armén försökte ta över Damaskus. Mindre rebellgrupper tog även strid om en annan stor stad, Aleppo. Staden delades mellan oppositionella och regimen under sommaren (TT-SVT 2016). Många av de hårdaste striderna har ägt rum där (Larsson 2016).

2013 - IS blandar sig i kriget

IS (även kallat Islamiska Staten, ISIS och ISIL, sistnämnda vanlig engelsk akronym) anslöt sig till striderna i Syrien och tog snabbt över flera områden i norra Syrien, under ledning av Abu Bakr al-Baghdadi. Samtidigt visade starka tv-bilder hur hundratals människor dog till följd av regimen attacker med kemiska vapen, utanför Damaskus (Sveriges Radio 2016).

2014 - IS och Nusrafronten tar över Raqqa

IS utsåg al-Raqqa i norra Syrien till huvudstad i sitt självutropade kalifat (TT-SVT 2016), en stat enligt dess extremt stränga tolkning av islamisk lag (Sveriges Radio 2016). I norra Syrien fanns även al-Qaida-kopplade Nusrafronten, som stred för att ta över flera områden (TT-SVT 2016).

Samtidigt skärpte EU tonen mot Syrien. Fler sanktioner infördes som omfattade ett hundratal personer och dussintals företag. Försök till fredsförhandlingar inleddes därefter i Genève, Schweiz. Dock lyckades den syriska regimen och oppositionen inte komma överens (Sveriges Radio 2016).

2015 - Ryssland kliver in i kriget

Ryssland inledde i september 2015 ett militärt samarbete med syriska regimen, samt Iran och Irak. President Vladimir Putin hade sedan tidigare gett militärt stöd till al-Assad med det var den 30 september som Ryssland själva genomförde sitt första flyganfall i Syrien (Sveriges Radio 2016). Liebermann et al. (2015) uppgav att Rysslands ledare ser anfallet som ett sätt att hindra terrorattacker i hemlandet. Samtidigt uppgavs dock att attackerna även riktats mot rebeller och civila, vilket ledde till hård kritik.

Trots den ryska offensiven fortsatte IS sina attacker under hösten, och utvidgade därmed sitt territorium kring Aleppo. Frankrike anklagade Ryssland för att fokusera sina militära insatser felaktigt, inte på IS utan på andra oppositionella (Sveriges Radio 2016).

2016 - Misslyckade fredssamtal

I mars inleddes nya fredssamtal i Genève. En knapp månad tidigare nådde Ryssland och USA en överenskommelse om eldupphör i Syrien - undantaget områden där IS och Nusrafronten var aktiva (Sveriges Radio 2016). I slutet av månaden kunde syriska regeringsstyrkor ta kontroll över staden Palmyra. (TT-SVT 2016).

Alltmer militärt fokus förflyttades till Aleppo under 2016. Staden kontrollerades av oppositionen under våren, men började bombas alltmer intensivt av Ryssland och syriska regimen (Ohlsson 2016).

Ryssland införde tre timmar bombstopp varje dag under sensommaren 2016. FN försökte få till två dygns uppehåll. Fram till september 2016, ett år efter att Ryssland gick in i konflikten, har Aleppo varit tudelat mellan regimen (västra delen) och oppositionen (östra delen). USA:s utrikesminister John Kerry och Rysslands Sergej Lavrov fick till en vapenvila i september, men den bröt samman inom en vecka (TT-Svenska Dagbladet 2016).

2.2 Presentation av valda nyhetsmedier

Al-Jazeera

Den arabiska kanalen täcker över 140 länder i världen, till största del kring den arabiska halvön (Al-Jazeera 2016). Den engelskspråkiga delen av Al-Jazeera startade 2006, och är enligt artikeln *Al-Jazeera English - A conciliatory medium in a conflict-driven environment* (el-Nawawy & Powers 2010) viktig som komplement till västerländska medier för att förstå världen, och - kanske framförallt - Mellanöstern bättre. ”AJE är varken dominerad av geopolitiska eller kommersiella intressen, och är den första av sitt slag att ha tillgångarna, inflytandet och den journalistiska kapaciteten att nå ut till ignorerade målgrupper i världen” (Ibid. s. 2) Ett av mediets mål, enligt artikeln, är att vara ett försonligt medium, som ska vara ett sunt alternativ till andra nyhetsmedier - med syftet att minska på globala spänningar och bidra till dialog istället för krig (Ibid. s. 21).

Något som har uppmärksammats internationellt var att kanalen spred en video inskickad av al-Qaida-ledaren Usama bin-Ladin under striderna i Afghanistan (Hök 2014). Både den engelskspråkiga och arabiskspråkiga delen av Al-Jazeera finns i Qatar. Detta problematiseras i *The discursive and social power of news discourse – the case of Aljazeera in comparison and parallel with the BBC and CNN* (Barkho 2008), där flera intervjuer gjordes under två veckor med de anställda hos kanalen.

Men frågan om eventuella påtryckningar från Qatars politiker besvarades med att de ”inte har något att göra med vad vi gör och inte gör” (kanalen får stora donationer den qatariska kungafamiljen), och att ”Al-Jazeera har upplevt att under de senaste tio åren har det inte funnits några politiska eller finansiella begränsningar” (Ibid. s.48). Det är alltså viktigt att ha i åtanke att Al-Jazeera till en viss del finansieras av den styrande familjen al-Tahni i Qatar. Detta samtidigt som Qatar har valt att stödja de oppositionella grupperna i Syrien. Stockholms Internationella Fredsforskningsinstitut uppskattar att Qatar mellan april 2012 och mars 2013 levererade cirka 70 militära flyglaster bestående av vapen till Turkiet, som sedan ska ha levererats till de oppositionella grupperna i Syrien (Khalaf & Fielding-Smith 2013). Qatar är dessutom med i den USA-ledda koalitionen. Al-Jazeera ser sig själva som ett opartiskt medium. På sin hemsida beskriver de att ”Våra opartiska, faktabaserade rapporter vinner beröm och respekt världen över. Det är vårt unika journalistiska varumärke som världen har kommit att förlita sig på” (Al-Jazeera About Us 2016, egen översättning).

CNN

Amerikanska globalmediet CNN är bland de största i världen när det kommer till onlinenyheter och informationsspridning. De har sitt huvudkontor i Atlanta, Georgia i USA (CNN 2016), och är finansierade av privatägda företaget Time Warner (Time Warner 2016). CNN beskrivs som en global jätte, och konkurrerar med Al-Jazeera i många delar av världen. Precis som att Al-Jazeera har en engelskspråkig del av mediet, så har CNN en arabiskspråkig del, cnn.arabic.com. (Volkmer 2002)

CNN var med och bidrog till ett paradigmskifte inom journalistiken på 1990-talet. Istället för att kanalen rapporterade ”utländsk journalistik” blev det ”internationell journalistik” - den globala journalistiken började växa fram med CNN som en viktig aktör. De började inkludera nya politiska sidor (Ibid. s.244-245). CNN är uppdelat i en internationell och en nationell

del, och presenterar nyheter i tablåstyrda sändningar, men också via cnn.com (som den här uppsatsen kommer utgå ifrån i undersökningen).

I tidigare internationella konflikter har det funnits en tydlig skillnad i rapporteringen beroende på om det var den nationella eller internationella redaktionen som publicerade nyheter. Ett exempel är kriget i Afghanistan där USA ryckte in 2001. Den nationella delen rapporterade positivt om kriget samtidigt som den internationella var mer kritisk (McChesney 2011, s. 94). I ett tal 1997 sammanfattade CNN:s grundare Ted Turner syftet med kanalen. Han menade att kanalens uppgift är att endast ge ge människor information så att alla får göra egna val (National Constitution Center, egen översättning). Även den nuvarande ordföranden för CNN Jeff Zucker har sagt att opartiskhet är "inte bara en journalistisk princip, utan även viktigt ur en affärssynpunkt" (Wemple 2015).

RT (f.d. Russia Today)

RT hette "Russia Today" fram till namnbytet 2009.

RT startade som en ideell organisation vid namn *ANO TV-Novosti* den 6 april 2004 (FNS Russia, 2014). ANO TV-Novosti och därmed även RT grundades av det statligt ägda *RIA Novosti*. RT blev snabbt ett betydelsefullt medium och bara fyra år efter starten, under Rysslands ekonomiska kris 2008, valde den ryska regeringen, med dåvarande premiärministern Vladimir Putin i spetsen, att lista ANO TV-Novosti och därmed RT som ett av sju medier av stor strategisk vikt för Ryssland (RBC 2008). Den 9 december 2013, kom ett dekret från Vladimir Putin om att upplösa RIA Novosti tillsammans med det statliga radiobolaget Voice of Russia. Istället skulle dessa ersättas av en ny, statligt ägd, nyhetsbyrå vid namn *Rossiya Segodnya* (Kreml 2013).

RT började sändningar i december 2005 på engelska, men har därefter utökat sin verksamhet med *Rusiya Al-Yaum*, sin arabisktalande kanal samt "RT en Espanol", sin spansktalande kanal (RT History 2015). RT når över 700 miljoner tittare i 100 länder utspridda över 5 kontinenter (RT About RT 2016). De får omfattande statliga bidrag men beskriver sig själva som ett oberoende medium. Även Rysslands president Vladimir Putin hävdar mediets oberoende (Fisher 2013). Kanalen har dock av kritiker kallats för partisk och som en del av Rysslands propagandamaskin. I en artikel kallas RT för "Putins vapen i kriget med bilder" (Bidder 2013). RT är dock inte ensamma på den internationella nyhetsmarknaden om att ha som mål att framföra nyheter ur en specifik, i detta fall rysk, ståndpunkt. Andra exempel på

kanaler som har liknande tendenser är *Euronews* och *BBC World News* som ska framföra en europeisk respektive brittisk ståndpunkt (Widholm 2014, s. 196). Det är viktigt att poängtera RTs starkt kritiska inställning till information som går emot kanalens uppdrag (Widholm 2014, s. 204). RT försöker samtidigt i en omfattande utsträckning att ifrågasätta och väcka misstro mot andra journalistiska aktörer, en företeelse som även förekommer i bland annat svensk press, men som här får ett betydligt mindre utrymme än i RT (Ibid. s. 213). Dock förekommer det ett ”informationskrig” där olika parter anklagar varandra med hjälp av liknande argument och därmed blir det svårt för konsumenten att avgöra vilken part som talar sanning (Ibid. s. 205). Även om kanalen öppet presenterar att de förmedlar nyheter ur en ”rysk ståndpunkt” menar RT fortfarande att de är ett oberoende medium och att rapporteringen är därefter. Rysslands president Vladimir Putin har själv sagt att ”Vi förväntades oss aldrig att detta skulle bli ett nyhetsbolag som försvarar Rysslands politiska linje. Vi ville lansera en helt oberoende kanal på nyhetsarenan” (Fisher 2013).

3. Syfte och frågeställningar

3.1 Syfte och frågeställningar

Syftet är att undersöka tre globala medier i digital version, för att jämföra rapporteringen av fem händelser under Syrienkonflikten. De tre medierna är baserade i länder som har olika relationer till konflikten i Syrien, men samtidigt riktar sig medierna till en internationell publik. Undersökningen vill vi göra för att ta reda på om rapporteringen har varit allsidig eller tendentiös. Dessutom ska uppsatsen undersöka om rapporteringen är opartisk eller propagandistisk. Detta kommer göras med hjälp av vår undersökningsmodell. Vi kommer även diskutera möjliga orsaker till varför resultatet ser ut som det gör.

Frågeställningar:

- Uppfyller de tre globala mediernas rapportering av fem händelser under Syrienkonflikten kriterierna på allsidig rapportering, eller är rapporteringen tendentiös?
- Kan rapporteringen beskrivas som opartisk eller propagandistisk?

3.2 Centrala begrepp

- *Diskurs*
Uttrycket diskurs betecknar vi i detta sammanhang enligt Nationalencyklopedin som är ”en helhet av sammanhängande uttryck, utsagor och begrepp”.
- *Objektivitet*
Vår definition av begreppet objektivitet följer Westerståhls som definierar fyra krav på objektivitet: sanning, relevans, balans, neutral presentation (se avsnitt 5.2 där vi förklarar hur begreppet används i denna uppsats).
- *Saklighet*
Delas upp i relevans och balans (se avsnitt 5.2).
- *Opartiskhet*
Delas upp i balans och neutral presentation (se avsnitt 5.2).
- *Relevans:*
Innebär att händelser som inträffar ska få det utrymme de förtjänar (se avsnitt 5.2).
- *Balans (balanserad framställning)*
Balans innebär att flera parter ska få utrymme i rapporteringen (se avsnitt 5.2) Balans innebär även enligt vår egen definition att fördelningen av det ovan nämnda utrymme ska vara jämn. Till exempel räknas inte framställningen som balanserad om den andra sidan inte får göra sin röst hörd förrän långt in i artikeln.
- *Neutral presentation*
Nyhetsmediet tar inte ställning för någon av parterna. Varken genom direkt utsago eller genom användandet av värdeladdade ord. Journalisten får inte heller på annat sätt ta ställning för eller emot den ena eller andra parten. (se avsnitt 5.2).
- *Allsidighet*
En allsidig rapportering är motsatsen till en vinklad framställning. Flera parter får komma till tals. Det förekommer inget ställningstagande från reportern genom

exempelvis värdeladdade ord. Läsaren själv får skapa sin egen uppfattning, och dra egna slutsatser utifrån artikeln.

- *Vinklad/tendentiös rapportering*

I rak motsats till den allsidiga rapportering innebär detta att endast en part får uttrycka sig. Alternativt att den andra parten får orimligt lite utrymme i relation till artikelns längd eller antalet kommentarer/uttalanden från den egna sidan. Reportern skriver ut egna slutsatser genom exempelvis värdeladdade ord.

- *Propaganda*

Vår definition av propaganda följer Herman & Chomskys propagandamodell.

Propaganda är att skärpa och försvara den ekonomiska, sociala och politiska agendan för privilegierade grupper som dominerar det inhemska samhället och staten.

4. Tidigare forskning

I och med att Syrienkonflikten i skrivande stund pågår, och inte pågått i speciellt många år, har det varit svårt att hitta tidigare forskning om rapporteringen av den specifika konflikten. Däremot finns det omfattande samhällsvetenskaplig forskning om rapporteringen i tidigare konflikter och krig.

Ett exempel på ovanstående är Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps rapport *Ukraina och informationskriget* (Nygren & Hök 2016). Syftet med studien var att undersöka polska, svenska, ryska och ukrainska mediers rapportering om kriget i östra Ukraina, Rysslands annektering av Krim och nedskjutningen av passagerarflygplanet MR17. I studien analyserades tre ledande medier i varje land med samma analysverktyg, totalt 1875 artiklar och tv-inslag. Dessutom intervjuades journalister från de undersökta medierna om sina erfarenheter och reflektioner. Resultatet var att rapporteringen var starkt förankrad i respektive lands kulturella och historiska traditioner. I Ryssland och Ukraina dominerade politisk och militär kontroll över vad som publicerades, medan rapporteringen i Polen genomsyrades av anti-rysk rapportering. Sverige hade en typisk västerländsk rapportering. (Ibid. 2016). Rapporten lyfter fram flera olika teorier om hur rapporteringen från globala medier påverkas vid konflikter. Här har vi tagit inspiration för att hitta teorier om globala

mediers rapportering i krig. Widholms kapitel om RT har vi haft stor nytta av då kapitlet innehåller för oss relevant bakgrundsinformation om RT samt dess förhållningssätt till andra globala medier. Denna information har vi främst använt oss av i uppsatsens bakgrund där vi beskriver mediet.

Två studenter, Calle Delling Andersson och Jonathan Norström, skrev C-uppsatsen *Ukrainakrisen i medierna* vid Södertörns högskola 2014. Den undersöker samma konflikt som rapporten ovan, men analyserar enbart svenska medier; Aftonbladet, Dagens Nyheter, Expressen och Svenska Dagbladet. Syftet med uppsatsen var att avgöra huruvida rapporteringen om krisen varit tendentiös, alltså om den var vinklad till någons sidas fördel eller nackdel. Här har de bland annat använt sig av Fowlers teorier om social constructionism. De har även använt sig av Denis McQuails teorier om framing, Conboys syn på nyhetsretorik, bland annat news triangle. De har dessutom med Torsten Thuréns teorier om tendentiositet. Precis som vår uppsats ställdes deras resultat mot Herman och Chomskys propagandamodell, och analysen gjordes utifrån Lundgren, Ney och Thuréns massmedieretoriska analysmodell. Resultatet visade att artiklarna till stor del var tendentiösa. EU-vänliga demonstranter och oppositionen i Ukraina rapporterades med positiva, värdeladdade ord, medan Ryssland framställdes som den onda sidan (Delling Andersson & Norström 2014). Denna uppsats använder en metod och teori som är väldigt lik vår. Skillnaden är att vi har byggt om den massmedieretoriska analysmodellen med punkter från propagandamodellen men också Jörgen Westerståhls punkter om opartiskhet (se avsnitt 6.4).

Artikeln *The Kosovo War in the Media - Analyses of a Global Discursive Order* (Höijer, Nohrstedt & Ottosen 2002, s. 4-5) tar sikte på produktionen, rapporteringen och mottagandet av nyheterna om kriget i Kosovo. I artikeln använder sig författarna av diskurser om nyhetsjournalistik, propaganda och diskursen om ”globalt medlidande” (egen översättning). Artikeln använder sig även av ”global discursive order” av Fairclough för att påvisa hur de andra diskurserna är sammanvävda. Målet var att studera hur medierna och publiken hanterade och uppfattade detta krig. Studien genomfördes i Sverige och Norge genom att intervjua journalister, genomföra textanalyser och skapa fokusgrupper bland mottagarna av nyheterna. Resultatet visar att diskursen om globalt medlidande hade stor inverkan på rapporteringen då det rapporterades mycket om lidandet bland civilbefolkningen. Resultatet visade också att medier i Sverige var mycket mer kritiska än dess norska dito. Artikeln kommer till användning för oss genom att förse oss med bakgrundsinformation om mediernas

rapportering i krigssituationer. Här skrivs även om olika globala mediestrategier. Detta använder vi oss av för att se hur rapporteringen av den egna sidan ser ut.

5. Teoretisk ram

5.1 Propagandamodellen

Noam Chomsky & Edward S. Herman presenterade i boken *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media* en modell, kallad propagandamodellen, för hur framförallt amerikansk massmedias nyhetsrapportering är anpassad efter politiskt och ekonomiskt inflytelserika i samhället. ”Modellen beskriver att det samhälleliga syftet för medier är att skärpa och försvara den ekonomiska, sociala och politiska agendan för privilegierade grupper som dominerar det inhemska samhället och staten” (Herman & Chomsky 1994, s. 298) Medierna gör detta på flera sätt, menar Herman & Chomsky: genom urval av ämnen, nyhetsvärdering, vinkling av ämnen, filtrering av information, tyngd och ton, och genom att styra debatten.

Herman & Chomsky har sammanfattat sin modell i följande punkter:

- Användningen av källor kommer variera beroende på om det är den egna parten som varit aktiva i krigssituationer, eller om det är fienden. Om det är den egna parten används statliga källor från den egna sidan helt okritiskt, medan mer kritiska källor såsom flyktingar används när det gäller den andra sidan.
- Mediet förutsätter att den egna partens syfte är att bekämpa terrorism och kämpa för fred och demokrati, samtidigt som motstående sida behandlas tvärtom.
- När övertramp begås hos motstående part beskrivs det som något systematiskt och det svartmålas. Men när den egna parten gör detta beskrivs det som en engångsföreteelse.
- Det finns en vilja att avslöja högt uppsatta statsmän hos den motsatta parten, medan det råder stor brist på detta när det gäller den egna.
- Rapporteringen kommer också skilja direkt i användningen av ord, rubriker och andra sätt att skapa intresse och känslor. Offer för den andra sidan offer framställs mer dramatiskt och noggrant, medan den egna sidans offer bara nämns kort med få detaljer.

(Ibid. s. 34-35)

Vår undersökning kommer använda punkterna 1-3 och punkt 5 i syftet att besvara våra frågeställningar. Dessa kommer användas i vår undersökningsmodell (se avsnitt 6.4). Punkt nummer fyra från Herman & Chomskys propagandamodell valdes bort eftersom det skulle krävas insyn i det redaktionella tänket. Den här undersökningen fokuserar enbart på innehållet i det publicerade materialet.

Herman & Chomskys forskning visar att så länge överträdelser/olagliga handlingar från demokratiska tjänare (politiker exempelvis) drabbar små minoriteter, eller offer för amerikansk militär som finns långt bort från landet, så är nyhetsmedier passiva, okritiska och tysta (Ibid. s. 300). Det finns dock exempel på när nyhetsmediernas rapportering och avslöjanden lett till konsekvenser för den politiska makten. Ett exempel på detta är Watergate-skandalen. I det fallet menar Herman & Chomsky (Ibid. s. 299), att det fanns mäktiga politiker bland motståndarna som hade ett intresse i att affären skulle avslöjas och som möjliggjorde rapporteringen som ledde till dåvarande amerikanske presidentens avgång. Det finns självklart kritik mot även denna modell. En av kritikerna har varit Simon Cottle, som bland annat menar att modellen har fått passera ”oemotsagd” och att modellen framför en väldigt förenklad syn på förhållandet mellan staten, medieaktörerna och stora bolag (Cottle 2007, s. 18). Cottle säger också att ”även om propaganda skulle förekomma, så kan vi inte anta att den når ideologiska framgångar” (Ibid. s. 19). Även om det finns kritik mot modellen som helhet består den av flera konkreta punkter för vad som är propaganda. Punkter som passar in i vår undersökningsmodell (se avsnitt 6.4).

5.2 Westerståhls objektivitetsmodell

När Jörgen Westerståhl bestämde sig för att definiera objektivitetsbegreppet gjorde han det med utgångspunkt i public service, på uppdrag av svenska staten. För honom fanns ingen nollpunkt, alltså ingen absolut objektivitet. Däremot menade han att objektivitet innehåller två olika delar: saklighet och opartiskhet. Dessa består i sin tur av totalt fyra huvudkrav på nyheter. Dessa är som följer (Weibull & Wadbring 2014, s. 247).

- **Sanning** (saklighet)

Sanningskravet kan ses som det viktigaste kravet och är därmed överordnat de andra

kraven. Detta med anledning av att nyheter som inte är sanna saknar såväl balans som relevans och neutral presentation (Ibid. s. 247).

- **Relevans** (saklighet)

Relevans innebär att händelser som inträffar ska få det utrymme de förtjänar. Detta krav kan dock vara högst subjektivt utifrån exempelvis geografiska och kulturella situationer (Ibid. s. 247).

- **Balans** (opartiskhet)

Balans innebär att flera parter ska få utrymme i rapporteringen, och vissa händelser får inte förtigas (Ibid. s. 248).

- **Neutral presentation** (opartiskhet)

Nyhetsmediet får inte ta ställning för någon av parterna. Varken genom direkt utsago eller genom användandet av värdeladdade ord. Journalisten får inte heller på annat sätt ta ställning för eller emot den ena eller andra parten. Det kan dock vara problematiskt att avgöra vad som är negativt eller positivt för parterna (Ibid. s. 248-249).

Figur 1.1 Westerstahls objektivitetsmodell

Källa: Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela (2014). *Massmedier - Nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*. Stockholm: Ekerlids Förlag.

Kravet på balans och neutral presentation är den del av modellen som vi kommer använda i vår undersökningsmodell för att undersöka om mediernas rapportering om Syrienkonflikten är opartisk (se avsnitt 6.4).

Den kritiken som lyfts fram mot denna modell sammanfattas av Weibull & Wadbring (2014). Bland annat handlar den om att Westerståhl inte utgick ifrån någon absolut objektivitet, utan enbart från kriterierna ovan. Sanningskravet är svårt att undersöka, och är svårt att ställa mot de övriga kraven. Om det som skrivs inte är sanning spelar det ingen roll om det är relevant eller inte. Relevansen i sin tur innebär att man ska ge en händelse den plats och det utrymme som kan anses rimligt, vilket är svårt att avgöra i många fall. ”Vem ska avgöra vilket utrymme som är relevant för att man ska kunna sägas nå upp till kraven på saklighet?” (Ibid. s. 248) Även balanskravet kan vara svårt att följa, när det t.ex. inte finns lika mycket tillgänglig information eller tillgängliga källor på den ena sidan, som den andra. Kritiken som väckts mot det sista kravet, neutralitet, är att det kan vara svårt att avgöra vad som är positivt eller negativt för en part (Ibid. s.249). Även om det finns kritik mot objektivitetsmodellen som helhet består den av konkreta punkter för definitionen av opartiskhet som passar in i vår undersökningsmodell (se avsnitt 6.4).

5.3 Tendentiös rapportering i krig & konflikter

Det finns flera svårigheter för journalister i massmedier att behålla sina värderingar under konflikter. Påtryckningar från politiskt och militärt håll, samt publiken och den allmänna opinionen gör att normer såsom allsidighet och neutralitet är svåra att hålla. Detta tillsammans med medielogiken, som gör att det finns en tendens hos massmedier att förstärka konflikter och skärpa motsättningar mellan den egna och den andra sidan, gör att riskerna är stora för en tendentiös rapportering åt den egna sidans fördel (Nygren 2014 s. 21). Det är svårt “att bedöma uppgifter som kommer från platser där de stora nyhetsbyråerna har en sämre nyhetstäckning (Weibull & Wadbring s. 301). ”Man säger ibland att ”krigets första offer är sanningen”. Att ge en balanserad bild av skeenden som fortfarande pågår är i princip omöjligt, eftersom ingen riktigt har överblicken och många vill få ut sin version av händelseförloppet” (Ibid s. 302).

Thurèn (2003, s. 57) tar upp två faktorer som kan innebära risker för en tendentiös rapportering i krig: bristen på förstahandskällor och tendentiösa källor. Om de globala medierna inte använder sig av förstahandskällor riskerar informationen att förvanskas på vägen. Thurèn betonar därmed vikten av att ha korrespondenter på plats under krig och konflikter. Han nämner också risken för tendentiösa källor, som har intresse att dölja

sanningen. Det finns två olika sätt källor kan vara tendentiösa: genom halvsanningar och genom rena lögnar. I krig är de rena lögnerna vanligast. Omfattningen av tendentiösa källor kan vara stor i krig och konflikter. Politik- och kommunikationsprofessorn Gadi Wolfsfeld (Robinson 2001) beskriver krigssituationer som en kamp mellan olika politiska intresseorganisationer och statsmän som alla vill få ut sin sida av händelseförloppen till medierna för att öka sitt politiska inflytande.

Den brittiske forskaren Simon Cottle menar att det finns flera skäl till varför massmedier ofta och okritiskt sluter upp kring den egna sidan.

Bland annat rör det sig om att:

- Merparten av massmedierna är kommersiella företag. Kriget är ett drama som säljer. Patriotismen skapar efterfrågan på nyheter om den egna krigsinsatsen.
- Massmedierna är beroende av myndigheterna som förstahandskälla. Statsledningens och militärens informations spridning blir därigenom riktninggivande för vilka frågor som kommer upp på dagordningen.
- I krigstid hämmas nationella medier av den militära censuren. Den information som släpps fram är färgad av militärmaktens perspektiv på händelserna (Cottle 2007, s. 80-84).

En annan teori är att den professionella identiteten, däribland den opartiska rapporteringen, förskjuts till förmån för etnisk och kulturell tillhörighet (Zandberg & Neiger 2005, s. 131). Zandberg & Neigers teori utgår från synen att den professionella journalisten rapporterar på ett "objektivt och balanserat vis" och menar samtidigt att detta är idealet trots journalisternas vetskap om svårigheterna i att uppnå det (Ibid. s. 132). De menar att under krig eller konflikter hamnar journalisterna i en situation där de måste välja mellan den professionella och den nationella identiteten (Ibid. 133). I artikeln kommer de fram till att det sker ett skifte mellan identiteterna. Den nationella identiteten står i fokus under konfliktens gång medan den professionella tar överhanden allteftersom konflikten ebbar ut. De menar därför att journalisten hela tiden rör sig mellan den professionella och den nationella identiteten och att journalister undviker identitetskris genom att aldrig relatera till bägge identiteterna samtidigt (Ibid. s.138).

Ovanstående teorier vill vi applicera på vår undersökning och se hur väl de överensstämmer med RT, CNN och Al-Jazeeras rapportering.

6. Metod och material

6.1 Vetenskapssyn

Den valda undersökningsmetoden är en kvalitativ textanalys (se nedan) och är inspirerad av den hermeneutiska vetenskapssynen. Hermeneutiken handlar om att tolka, förstå och förmedla (Westlund 2015, s. 71). Vi kommer använda oss av den allmänna tolkningsläran, som inom hermeneutiken har till syfte att förstå budskapet. Detta är den bredaste riktningen inom hermeneutiken och fokuserar på att det är förståelsen av ett budskap och inte förklaringen till budskapet som står i undersökningens fokus (Westlund 2015, s. 74). Detta är den mest passande inriktningen för vår uppsats då syftet framförallt är att analysera, och därmed förstå budskapet genom analysmodellen.

6.2 Val av metod

En kvalitativ textanalys inspirerad av hermeneutik går ut på att ”läsa, förstå och skapa mening ur texter, antingen med fokus på textförfattarens avsikt eller läsarens tolkning av samma text” (Widén 2015, s. 178). Dock har vi valt att även kvantifiera en del av resultatet. Detta är med anledning av att punkt 6-9 i vår konstruerade undersökningsmodell (se avsnitt 6.4) baseras på punkterna i propagandamodellen enligt Herman & Chomsky, och punkt 10-11 baseras på punkterna om opartiskhet i Westerståhls objektivitetsmodell. I kvantifieringen kommer vi få reda på hur många av kriterierna för opartiskhet respektive propaganda som uppfylls (se avsnitt 8.2).

6.3 Massmedieretorisk textanalys

Som grundmetod för undersökningen kommer den massmedieretoriska analysmodellen (Lundgren, Ney & Thurén 1999) att användas. Det är en kvalitativ metod som går ut på att kritiskt läsa de texter som valts ut (se urval nedan) och analysera språkets berättarstruktur och faktaurvalet för att ”kunna diskutera hur olika sätt att uttrycka samma sak ändrar textens innebörd” (Ibid. s.53).

I grundmodellen som Lundgren, Ney och Thurén (1999) utformat finns tolv huvudpunkter som i sin tur innehåller flera delfrågor i syfte att analysera texter. I vår undersökning använder vi oss av sju huvudpunkter, då dessa är mest relevanta för vår undersökning. I de flesta fall har inte hela punkterna i grundmodellen använts, utan utdrag från dem.

De första tre punkterna i grundmodellen har skrivits ihop och kortats ner till en enda punkt - vad vill artikeln säga? Nästa punkt i vår undersökning är: ”Ger artikeln en färdig slutsats, eller inbjuder den läsaren till egna tolkningar?” Detta är en viktig punkt eftersom färdiga slutsatser ger indikationer på en tendentiös rapportering. Även punkterna om förekomsten av värderande ord, som även är en av Westerståhls punkter om opartiskhet, och anföringsord finns i vår modell. Slutligen har vår modell två punkter om personer som får komma till tals. Detta för att få en bredd på hur tendentiositeten kan prövas mot artiklarna. För en tendentiös rapportering behöver inte innebära färdiga slutsatser och värderande ord, utan det kan uppfattas tendentiöst genom att urvalet av personer som får komma till tals är ojämnt. Och vice versa prövas här också om rapporteringen är allsidig, genom att låta båda parter komma till tals. Dels båda militära parterna, men också offer kontra militär.

De punkter som valts bort har rört saker som bilder och bildtexter, vilket inte undersöks i vår rapport. Punkten om dramatisering förefaller vara snarlik en av punkterna i Herman & Chomskys propagandamodell, och valdes därför också bort för att slippa svara på samma fråga flera gånger. Dessutom valdes bildspråk, ironi och författarens närvaro i texten bort. Detta då vi anser att dessa punkter inte hjälper oss att besvara vår frågeställning, utan att det är bättre att fokusera på mer djupgående analyser av de valda punkterna.

Det är viktigt att poängtera att textanalys inte kan göras efter ett ”fastställt regelformulär”, utan att varje text är unik (Ibid. s. 53). Listan på frågor som ska prövas mot texten kan göras oändlig beroende på typen av artikel och ämne som behandlas (Ibid. s. 53).

6.4 Vår undersökningsmodell

Vi har konstruerat en modell för undersökning med inspiration från Herman & Chomskys propagandamodell och Westerståhls krav på opartiskhet. Inspirationen till detta kommer från Delling Andersson & Norströms *Ukrainakrisen i Medierna* (2014). De analyserar artiklarna

utifrån Lundgren, Ney och Thuréns modell för massmedieretorisk textanalys och sedan jämförs en sammanfattning av empirin med punkterna i Herman & Chomskys propagandamodell (se avsnitt 5.1 för punkterna). I vår undersökning valde vi dock att även ta med punkterna för Westerståhls krav på opartiskhet se avsnitt 5.2).

Vi vill relatera delar av vårt teoretiska ramverk till analysen på en artikelnivå. På så sätt ställs analysen mot teorierna artikel för artikel, till skillnad från ovan nämnda uppsats där det först genomförs en analys och sedan relateras en sammanfattning av analysen mot teorierna. För att möjliggöra detta insåg vi tidigt att vi var tvungna att bygga en egen modell där det teoretiska ramverket var en betydande del.

Närmare förklarar vi gjort om propagandamodellens punkter till frågor och gör samma sak med kraven på opartiskhet i Westerståhls objektivitetsmodell för att på så vis komplettera Lundgren, Ney & Thuréns massmedieretoriska textanalys. Denna modifierade modell för textanalys är optimerad i syftet att besvara våra frågeställningar. Frågorna 1-5 kommer från Lundgren, Ney & Thuréns massmedieretoriska textanalys, fråga 6-9 kommer från Herman & Chomskys propagandamodell och 10-11 från Westerståhls objektivitetsmodell.

- Vad vill artikeln säga?
- Ger artikeln en färdig slutsats, eller inbjuder den läsaren till egna tolkningar?
- Vilka får komma till tals?
- Är de som kommer till tals aktörer eller offer?
- Är anföringsorden neutrala eller beskrivande?
- Används antingen statliga källor från egen sida okritiskt eller används kritiska källor för motståndarsidan. Ja eller nej?
- Egna parten bekämpar terrorism och kämpar för fred och demokrati, alternativt den andra parten gör inte det. Ja eller nej?
- Övertramp hos egna sidan är en engångsföreteelse, alternativt systematiskt för den andra sidan. Ja eller nej?
- Andra sidans offer framställs dramatiskt, alternativt den egna sidans offer nämns med få detaljer. Ja eller nej?
- Parterna får lika mycket utrymme i rapporteringen. Ja eller nej.
- Nyhetsmediet intar en neutral ställning till båda parterna, *t.ex.* använder inte värdeladdade ord exempelvis. Ja eller nej.

Punkt tre - här definierar vi begreppet ”får komma till tals” med text som antingen föregås av talminus, innehåller citationstecken eller efterföljs av ”säger”, ”har sagt”, ”sa”, ”citerar” etc.

6.5 Material

Fem händelser i Syrienkriget har valts ut som underlag för undersökningen. Vi valde att ta med händelser som inträffat först under och efter det att Ryssland anslöt sig till kriget. Det gör ryska RTs rapportering mer intressant ur en krigsrapporteringssynvinkel. Det grundläggande kravet för händelserna som valdes ut är att samtliga tre medier rapporterade om den. Anledningen till att endast fem händelser valdes ut var för att komma runt kaosproblemet (se avsnitt 6.6). I och med att tre medier har valts ut kommer materialet bestå av totalt 15 artiklar. De har valts ut genom att använda specifika söksträngar via Google, beroende på vilken händelse det rör sig om.

- **Händelse 1**

”Russia Iraq Iran Syria 2015 RT September 27” (och sedan byttes ”RT” ut mot ”Al-Jazeera” och ”CNN”)

- **Händelse 2**

”Russia Syria 30 September 2015 RT” (och sedan byttes ”RT” ut mot ”Al-Jazeera” och ”CNN”)

- **Händelse 3**

”civilians Syria bombing 19 July 2016 RT” (och sedan byttes ”RT” ut mot ”Al-Jazeera” och ”CNN”)

- **Händelse 4**

”Russia US Syria ceasefire 2016 September RT” (och sedan byttes ”RT” ut mot ”Al-Jazeera” och ”CNN”)

- **Händelse 5**

”UN convoy Syria bombed September RT” (och sedan byttes ”RT” ut mot ”Al-Jazeera” och ”CNN”)

När vi sökte med dessa strängar togs alltid första artikel som publicerats om händelsen från respektive medium. Ibland publicerades exempelvis två artiklar om samma händelse (som

exempelvis en uppföljning med nya citat eller vinklar) men då ströks den andra artikeln från mediet.

Den första händelsen inträffade den 27 september 2015. Irak slöt avtal med Syriens president Bashar al-Assad, Iran och Ryssland för att bekämpa hotet från IS. Irakiska militären menade att samarbetet till stor del var ett resultat av Rysslands växande farhågor över de tusentals terroristerna från Ryssland som anslutit sig till IS (Kalin 2015).

Den andra händelsen inträffade den 30 september 2015, tre dagar efter det slutna avtalet (se ovan). Den ryska militären avfyra bomber från sina plan vilket var den största bombningen av Ryssland i Mellanöstern på flera decennier. Kritiken mot Ryssland lät inte vänta på sig. Enligt USA träffade bomberna inte bara IS, utan även civila personer. Enligt det ryska utrikesministeriet ska attackerna ha riktats mot IS-högkvarter. Enligt syriska rebeller ska över 30 civila blivit dödade i attackerna (Osborn & Stewart 2015).

Den tredje händelsen inträffade den 19 juli 2016, efter att flera tiotal civila dödades i bombningar i Syrien. USA påstås ha legat bakom attacken, och upp emot 70 människor ska ha dödades. Bombningarna inträffade i staden Manbij utanför Raqqa - som en del av en två månaders offensiv mot IS. Attacken beskrevs som den allvarligaste av den USA-ledda alliansen. IS-soldater ska ha flytt platsen precis innan bombningarna (Graham-Harrison & Ackerman 2016)

Den fjärde händelsen inträffade 9 september 2016. USA och Ryssland slöt då ett avtal om eldupphör i Syrien, i ett försök att få slut på det blodiga kriget. Detta efter många timmars diskussion i Genève, Schweiz mellan Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov, och USA:s dito John Kerry (Lawler 2016).

Den femte händelsen inträffade 19 september 2016. En FN-konvoj som skulle leverera mathjälp till oppositionella i Aleppo på kvällen blev bombad. Den vapenvila som befunnit sig i staden var nu definitivt bruten. Bombningarna kom antingen från den syriska regimens eller ryskt håll. Ett dussintal personer dog i attacken. Konvojen hade proviant för nästan 80 000 personer på området. Ryssland nekade till anklagelserna om att nationen låg bakom angreppet (Ensor 2016).

6.6 Kritik av metod & material

Något som lyfts fram av kritiker när det kommer till kvalitativa metoder är bristen på generaliserbarhet, ”det vill säga att säga något om en större population eller en annan miljö än just den som har studerats”. Därmed måste en vara försiktig i bedömningar när det kommer till just generaliseringar inom kvalitativa metoder (Ahrne & Svensson 2015, s. 26-27). Att analysera resultaten i en kvalitativ analys kan mötas av något som kallas *kaosproblemet* vilket innebär att det blir väldigt mycket material som ska analyseras. Det ställer krav på forskarna att kunna sortera och göra urval ur materialet, utan att tappa helheten - något som i sig kallas *representationsproblemet* (Rennstam & Wästerfors 2015, s. 220).

I och med att vi har inspirerats av hermeneutiken måste vi ta hänsyn till den hermeneutiska cirkeln. Den hermeneutiska cirkeln innebär att människors bakgrund och därmed förförståelse kommer att mer eller mindre påverka hur saker tolkas. Cirkeln innebär att förförståelsen vi tar med oss när vi stöter på nya erfarenheter leder till ny förförståelse som i sin tur blir förförståelse längre fram (Segolsson 2011, s. 86). Vi som författare är båda män i åldern 20-30, vi studerar journalistik vid en svensk högskola, vi har båda arbetslivserfarenhet från det journalistiska fältet och vi har båda ett intresse för utrikespolitik. För att minimera risken för att vår förförståelse får en alltför stor roll i tolkningen av materialet har vi försökt uppvisa en hög transparens i vår undersökning. Detta har gjorts genom att presentera vår metod och analys så utförligt som möjligt. Vi har valt att direkt integrera delar av vårt teoretiska ramverk (propagandamodellen & Westerståhls opartiskhet) i modellen. Detta leder till att vår metod blir mer förankrad i redan existerande teorier och därmed minimeras risken för att vår förförståelse påverkar analysen av materialet.

Genom att placera ut resultaten av undersökningen mellan två poler (opartiskhet och propagandamodellen) och genom att inte utgå från en hypotes garderar vi oss mot vanliga fallgropar som till exempel *fokus på positiva exempel* och *ovilja att ta in och beakta data som utmanar* (Thornberg & Fejes 2015 s. 262). Dock finns fortfarande risken för en *ojämn tillförlitlighet* samt *alltför stor självsäkerhet i sina slutsatser* (Ibid. s. 262), men medvetenheten om dessa fallgropar gör att vi är bättre rustade för att kunna undvika dem.

För att beskriva kvaliteten inom forskning används begreppet *validitet* som syftar till att forskningen och metoderna som används verkligen undersöker det som ska undersökas (Ibid.

s. 258). För att bedöma den här undersökningens validitet använder vi oss av ett antal kritiska frågor (Ibid. s. 257-258). Då svaret på majoriteten av frågorna är positivt bedömer vi att den här undersökningen har en hög validitet.

I ett tidigare skede av uppsatsen hade vi för avsikt att undersöka begreppet objektivitet (istället för opartiskhet som faktiskt undersöks). Dock var det svårt att undersöka Westerståhls krav på saklighet i rapporteringen. Dessutom har inte de utvalda medierna någon uttalad avsikt att vara objektiva, utan beskriver sig endast som opartiska, vilket vi ville undersöka (se avsnitt 2.2). Därför kommer punkterna *sanning* och *relevans*, som utgör kravet på saklighet i Westerståhls objektivitetsmodell, inte att undersökas. Det är dessutom svårt för oss utifrån det utvalda materialet att ta reda på om informationen som publiceras är sann eller inte. Eftersom vi inte är med i den redaktionella insamlingsprocessen av information kan vi inte heller ta del av något ”facit”, alltså information som vi till hundra procent vet är sann. Punkten om relevans stryks eftersom den punkten kräver en annan omfattning av information kring de valda mediernas redaktionella arbetsprocesser.

Det går att argumentera för att RT, CNN och Al-Jazeera har olika förutsättningar för att bedriva journalistik i respektive land. Det handlar om olika ekonomiska, demokratiska och kulturella förutsättningar. I denna uppsats utgår vi dock från teorin om att både Al-Jazeera och RT är ett resultat av CNN-effekten (Widholm 2014, s.194) och att dessa tre kanaler har därmed ett liknande syfte. Dessutom beskriver alla kanaler sig som opartiska. Av dessa anledningar anser vi att de valda medierna är bra föremål för undersökning och jämförelse.

Det finns även en viss problematik med att välja så få händelser/artiklar i form av representativiteten i resultatet. Självklart hade representativiteten varit högre om vi valt fler händelser. Uppsatsens omfång begränsar såklart möjligheten att undersöka fler händelser på ett lika detaljerat vis. Då detta främst är en kvalitativ undersökning har vi valt att lägga fokus på att göra få och djupgående analyser istället för många och ytliga. Avsnittet med förslag på vidare forskning (se avsnitt 8.5) diskuterar detta djupare.

7. Resultat och analys

7.1 Händelse 1 - Iran, Iraq, Ryssland och Syrien sluter avtal.

Artikel 1

Den första artikeln som analyseras publicerades 28 september 2015 på CNNs hemsida med rubriken ”**Iraq agrees to share intelligence with Russia, Iran and Syria**” (Mullen & Basil 2015). Den talar om att Irak, Iran, Ryssland och Syrien har slutit ett avtal som innebär att parterna ska dela underrättelseinformation med varandra. En av anledningarna är att Ryssland är oroliga över det antal ryska terrorister som valt att ansluta sig till IS. Vi får även veta att USA är någorlunda skeptiska, eftersom Syrien ingår i samarbetet. Mot slutet av artikeln betonas Iraks starka samarbete med Iran, att Australien också delar med sig av underrättelseuppgifter till Iran samt att det inte är första gången som kampen mot IS har resulterat i samarbete mellan USA-allierade och dess rivaler. Användningen av värdeladdade ord i denna artikel skapar en färdig slutsats för läsaren om att avtalet som har ingåtts mellan parterna bör ses som misstänkt.

De som får komma till tals i artikeln är den irakiska militären och Steve Warren, överste i amerikanska armén och talesman för den USA-ledda koalitionen. Både irakiska militären och den amerikanske översten citeras genom ett uttalande som de själva producerat. Dessa två är aktörer, enligt vår kodning. De anföringsord, eller verbum dicendi, är ord som antyder att det talade ordet tillhör någon annan. Exempel på sådana ord kan vara neutrala som exempelvis ”sade” och ”berättade” eller beskrivande och värdeladdade som exempelvis ”anklagade”. I denna artikel bedömer vi att anföringsorden är neutrala. ”Säger” ”citerade”, ”tillägger” är de vanligast förekommande.

CNN använder sig främst av en amerikansk överstes (den egna sidans) uttalande som fritt får kritisera Syriens (den andra sidans) roll i samarbetet samt förklara att deras närvaro inte tolereras av den USA-ledda koalitionen. Den egna sidans militära insatser beskrivs som ”flygbombningar mot ISIS positioner” medan motståndarnas dito beskrivs som att ”Ryssland har skickat in flygplan, pansarvagnar och missiler in i ett krigsdrabbat land”. I den här texten nämns inga övertramp från vare sig den egna eller den andra sidan, och inte heller omnämns några offer.

Det är enbart USA och Irak som får komma till tals i artikeln och mediet tar i denna artikel en tydlig, icke-neutral ställning, för den egna sidan, främst genom värdeladdade ord. Tydliga exempel på detta är amerikansk ”oro” över Rysslands närvaro och att USAs ”misstankar” om ”något sorts samarbete” mellan Bagdad och Moskva bekräftas.

Artikel 2

Den andra artikeln som analyseras publicerades 27 september 2015 på **Al-Jazeera**s hemsida med rubriken ”**Iraq liasing with Russia, Iran and Syria against ISIL**” (Al-Jazeera 2015-09-27). Precis som i artikel 1 berättas att Irak, Ryssland, Iran och Syrien har slutit ett underrättelseavtal för att bekämpa IS. Avtalet beskrivs i artikeln dessutom som ett ”säkerhetsavtal” där anledningen är Rysslands oro över att ryska terrorister ska ansluta sig till IS. Här beskrivs avtalet mer ingående, att det kommer finnas en bas i Bagdad i Irak där militära officerare från respektive land i avtalet kommer få turas om att kontrollera basen (Irak är först ut). Enligt vissa källor kan det även bli aktuellt att Ryssland ansluter sig till den USA-ledda koalitionen. Läsaren får bilda sin egen uppfattning eftersom olika källor får uttala sig i närmast lika stor omfattning (se nedan).

De som får komma till tals i den här artikeln är, Iraks militär, Iraks utrikesminister, en militär-diplomatisk källa i Moskva, västerländska statstjänstemän och ryska utrikesdepartementet. Alla som kommer till tals, bortsett från de västerländska statstjänstemännen, gör det som aktörer. Anföringsorden i artikeln är neutrala. De ord som används är ”säger”, ”sa”, ”tillägger” och ”berättade”.

Till största del används statliga källor från ryskt, amerikanskt och irakiskt håll på likartat vis och de får komma till tals i lika stor utsträckning. Dock innehåller det näst sista stycket kritik riktad mot USA från en oidentifierad källa/källor. Här får vi veta att kritiker har ”uppmanat” USAs president att vara mer ”bestämd” mot Syrien och att bristen på ett tydligt ställningstagande från amerikanskt håll har gett IS möjligheten att expandera. Dock beskrivs både den egna och den andra sidans militära insatser på likartat vis då både Ryssland och USA porträtteras som att de kämpar mot terrorism. I den här texten nämns inga övertramp från vare sig den egna eller den andra sidan, och inte heller omnämns några offer. Till största del förekommer inga värdeladdade ord till varken förmån eller nackdel för någon part och mediet intar en neutral ställning.

Artikel 3

Den tredje artikeln som analyseras publicerades 27 september 2015 på **RT:s** hemsida med rubriken ”**Russia, Iran, Iraq & Syria setting up ‘joint information center’ to coordinate anti-ISIS operations**” (RT 2015-09-27). Artikeln talar om att Irak, Iran, Ryssland och Syrien har slutit ett avtal som innebär att parterna ska dela information med varandra. I artikeln beskrivs avtalet mellan nationerna som ett informationscenter i Bagdad som ”ska bekämpa IS-terrorism”. Även här bekräftas att en av anledningarna till samarbetet är Rysslands växande oro över antalet IS-rekryter som kommer från Ryssland. Artikeln innehåller också information om hur Ryssland tillbakavisar påståenden från USA gällande rysk inblandning i Irak och Syrien. Likt artikel 1 ger denna artikel en färdig slutsats. Avtalet är onekligen något bra. Inte bara för Ryssland, utan även för kampen mot terrorism generellt.

De som får komma till tals i artikeln är den militär-diplomatiska källan, Iraks militär, Iraks utrikesminister, ”västerländsk media”, talesperson för Rysslands president Vladimir Putin, utrikesdepartementets talesperson och Syriens utrikesminister. Majoriteten av anföringsorden är neutrala, exempel på sådana är ”berättade”, ”sa”, ”tillkännagav”, ”rapporterade” och ”förnekade”.

De egna källorna citeras direkt utan att ifrågasättas. Dessutom fyller de ytterligare en funktion då de säger emot de amerikanska källorna. Den andra sidans källor beskrivs väldigt svepande och generaliserande. Till exempel Fox News och ”västerländska medier” medan de egna källorna, inklusive den syrisk utrikesministern, är konkreta människor på högt uppsatta positioner. Avtalet mellan parterna beskrivs som ”en milstolpe inom kampen mot terrorism”. Dessutom används en tweet som påstår sig citera Syriens försvarsminister där han säger att den USA-ledda koalitionen är ineffektiv och att behovet av en ”genuint dedikerad anti-terrorist koalition” finns. I den här texten nämns inga övertramp från vare sig den egna eller den andra sidan, och inte heller omnämns några offer.

När det förekommer en källa från den andra sidan blir den alltid emotsagd av en egen ”tyngre” källa. Exempel på detta är Fox News som blir emotsagda av talespersonen för den ryska presidenten. Dessutom förekommer betydligt fler källor från egna sidan jämfört med andra sidan. Förekomsten av värdeladdade ord är obefintlig. Dock leder kombinationen av ovanstående punkter till en icke-neutral ställning. Det ryska avtalet och därmed den egna

sidan framstår som handlingskraftig och effektiv, medan den USA-ledda koalitionen kritiseras.

7.2 Händelse 2 - Ryssland börjar bombningar i Syrien.

Artikel 4

Den fjärde artikeln som analyseras publicerades 1 oktober 2015 på CNN:s hemsida med rubriken ”**Russia launches first airstrikes in Syria**” (Payne, Starr & Cullinane 2015). Artikeln är uppdelad i fyra delar. Den första delen består av nyheten om Rysslands första flygattack i Syrien. Av texten framgår det att Ryssland ”hävdar” att attackerna riktades mot IS, men att det finns anledning att misstänka att attackerna i första hand gjordes för beskydda syriska regimen. Den andra delen består främst av uttalanden om att USA-ledda koalitionen kommer att fortsätta sina luftangrepp mot IS och att USAs utrikesminister tar avstånd från syriska presidenten al-Assad. I artikelns tredje del beskriver Ryssland hur de fick sitt tillstånd att gå in i Syrien samtidigt som de hävdar koalitionens angrepp har brutit mot internationell lag. Artikelns fjärde och avslutande del handlar om att Ryssland hävdar att marktrupper inte kommer sättas in, samtidigt som en högt uppsatt Natoledare ifrågasätter att Ryssland faktiskt kommer bomba IS, något som är ett genomgående tema för hela artikeln. Genom hela artikeln förekommer ett frekvent användande av högt uppsatta amerikanska källor som fördömer attackerna. Visserligen förekommer även högt uppsatta ryska källor, men dessa emotsägs i texten omgående efter sina uttalanden. Artikeln tar upp siffror på antal döda civila i attackerna, från två källor. Senare i artikeln skrivs det om att Ryssland och USA snart kommer inleda militära samtal om hur luftangreppen kommer se ut i kampen mot IS. Artikeln ger en tydlig slutsats. De ryska bombanfallen är ”dåliga”, och får förödande konsekvenser. Bara civila har dödats enligt siffror och det ifrågasätts genom hela artikeln, via tunga amerikanska källor, om Ryssland verkligen är ute efter IS.

De som får komma till tals i artikeln är Ash Carter, försvarssekreterare, en tjänsteman vid Vita Huset, Joh Kerry, USAs utrikesminister, tjänsteman vid amerikanska försvarsdepartementet, talesman för Pentagon, Sergey Ivanov (stabschef vid Kreml), Valentina Matviyenko (talesman för federationsrådet i Ryssland), Dmitry Peskov (talesman vid Kreml), Sergej Lavrov (Rysslands utrikesminister), israeliska statstjänstemän, Laurent Fabius (Frankrikes utrikesminister), Vladimir Putin (Rysslands president), Philip Breedlove

(SACEUR vid Nato). Då artikeln innehåller många som får komma till tals kommer vi i denna artikel endast att analysera citat, antingen via talminus eller citationstecken. Den första och andra delen av artikeln består enbart av amerikanska kommentarer och åsikter om Rysslands bombningar. I artikelns tredje och fjärde del får de ryska aktörerna komma till tals. De kommenterar den tidigare händelsen, men talar även om framtida planer. Rysslands president använder bestämda ord såsom ”kommer” i sina citat. De tar dessutom an en kommentatorsroll, precis som amerikanska källor gör i de första två delarna. ”Sade” och ”berättade” är de två vanligaste anföringsorden i artikeln. Utifrån ett språkligt perspektiv är dessa ord neutrala. Men som beskrivs ovan används även ordet ”hävdar”, i början av texten - det finns alltså anledning att ifrågasätta om Ryssland attackerade IS-mål.

Egna sidan källor används okritiskt, helt utan att ifrågasättas. Det förekommer även kritiska källor för att beskriva den andra sidans handlingar. Exempel på sådana är SACEUR vid Nato, USAs utrikesminister, Pentagon och många fler. Trots ovanstående får även betydelsefulla ryska källor komma till tals, både i form av försvar för egna aktioner samt riktad kritik mot koalitionen. Redan i den första meningen skriver CNN att Ryssland påstår att attackerna i Syrien ska ha riktats mot IS, men i satsen efter ifrågasätts detta och utvecklas genom amerikanska försvarssekreteraren, som säger att det verkar som att Ryssland bara förvärrar kriget i Syrien. Det utvecklas ytterligare genom tunga statliga källor i första delen av artikeln. Samtidigt beskrivs amerikanska attacker med enda syftet att bekämpa IS, utan att ifrågasättas. Trots att det är Rysslands första attack i Syrienkriget finns det exempel på citat inledningsvis i artikeln där deras agerande ifrågasätts. Rysslands agerande ”visar att de inte är där för att attackera IS”, säger en källa från Vita Huset till CNN. Läsaren får även veta att den andra sidan ”inte går att lita på”. Dödssiffrorna från de ryska attackerna redovisas i början av artikeln. CNN är noggranna med att kvinnor och barn räknas in i den skara civila som dödats. Lite längre ner beskriver den amerikanske utrikesministern John Kerry koalitionen attacker, och säger att de har gjort ungefär 3000 attacker mot IS. Men här finns inga siffror på om och i så fall hur många civila som har dödats.

Såväl koalitionen, i form av USA och Frankrike, som Ryssland och syriska regimen får komma till tals och ungefär i lika stor utsträckning. Däremot ägnas första halvan av artikeln enbart åt amerikanska företrädare. De ryska rösterna kommer långt ner, och prioriteras därmed inte först av CNN. Uttryck som ”Ryssland påstår att de bombar ISIS” och att John Kerry ”varnar” är exempel på värdeladdade ord/fraser som leder till en icke-neutral framställning. Framförallt är artikelns utformning obalanserad då den första halvan enbart

används till att kritisera bombningen samt att inga ryska röster förekommer förrän artikelns tredje del. Samtidigt problematiseras inte de amerikanska attackerna.

Artikel 5

Den femte artikeln som analyseras publicerades 30 september 2015 på **Al-Jazeera**s hemsida med rubriken ”**Russia carries out first airstrike in Syria**” (Al-Jazeera 2015-09-30).

Artikeln säger att Rysslands första bombanfall i Syrien riktades mot fordon och varuhus som enligt Moskva tillhör IS. Samtidigt anklagar USAs utrikesminister Ryssland för att förvärra konflikten, medan tunga källor från ryskt håll betonar att Rysslands mål är att hjälpa Syriens regim i kampen mot IS. Sedan beskrivs bakgrunden till attackerna, att Ryssland fick tillstånd av egna federationsrådet. Samtidigt kommer det rapporter om att 500 ryska trupper har skickats till Syrien utan tillstånd. Den här artikeln inbjuder läsaren till att göra egna tolkningar. Då artikeln handlar om en ryskt flyganfall är därmed majoriteten av personerna som får komma till tals företrädare för den ryska sidan. Dock förekommer även representanter för USA och EU i texten. Detta för att säkerställa en balans mellan parterna och låta läsaren bilda en egen uppfattning.

Rysslands utrikesminister, Rysslands försvarsdepartement (försvarsministern och talespersonen), talespersonen för Kreml och EU:s chef för utrikespolicy är de som får komma till tals i texten, de tre förstnämnda gör det som aktörer. Det gör även den ryska ortodoxa kyrkan och USAs utrikesminister. De två sistnämnda kommer dock till tals via andra källor. I utrikesministerns fall framförs budskapet av en anonym källa och kyrkan har talat med en rysk nyhetsbyrå. ”Sade” och ”berättade” en stor majoritet och anföringsorden i denna artikel kan därför ses som neutrala.

Statliga källor från Ryssland, USA och EU används i texten. Visserligen är de ryska källorna dominerande till antalet, men detta beror på att Ryssland är i fokus i denna nyhet. Vidare är reportern noga med att poängtera att all information kommer från källorna. Vidare framställer Al-Jazeera inte heller någon sida som varken frihetskämpande eller motsatsen, utan intar en neutral ställning. I artikeln nämns inga övertramp från vare sig ryskt eller amerikanskt/koalitionens håll. I denna artikel förekommer väldigt få detaljer om den ryska attacken, exempelvis inga dödstal, trots att Syrian Observatory for Human Rights i London (SOHR) och The Syrian National Coalition har rapporterat om detta i CNN:s artikel. Även om uppgifterna om civila dödsoffer är obekräftade kan det vara av värde att nämna denna

information ändå, sett till att den kommer av två från varandra oberoende källor. Värt att nämna är dock att Syrian National Coalition inte är en opartisk källa då detta är en koalition av oppositionella grupperingar.

Det är Ryssland som dominerar källorna, visserligen beror detta på att det är just Ryssland som har genomfört ett flyganfall, men det saknas ändå en balans. Mediet i sig intar en neutral ställning, det förekommer ingen större användning av värdeladdade ord och båda parter får komma till tals, även om ena parten dominerar.

Artikel 6

Den sjätte artikeln som analyseras publicerades 30 september 2015 på **RT:s** hemsida med rubriken ”**Russian military forces start airstrikes in Syria - Ministry of Defence**” (RT 2015-09-30). I texten skrivs om Rysslands första bombanfall i Syrien, och läsaren kan hitta specifika detaljer var bombningen gjorts och med vilka vapen. RT är noggranna med att poängtera att Ryssland hade tillstånd för attacken samt att de informerade alla involverade länder innan attacken - inklusive USA. Det står att attackerna riktades mot IS-mål, såsom militär utrustning, kommunikationscenter etc. som ”tillhör IS-terrorister”, enligt talespersonen för det ryska försvarsdepartementet. Artikeln ger en färdig slutsats om att Rysslands attacker har varit regelrätta då texten i detalj tar upp Rysslands samtal med såväl försvarsdepartementet som FN och de andra berörda länderna och inför attackerna. Både i syftet att söka tillstånd, men även för att informera om attackerna.

De som får komma till tals i denna artikel är en talesperson för försvarsdepartementet i Ryssland och Rysslands president, som är aktörer. Resterande är TV-kanalen Rossiya 24 Channel, en tjänsteman på Pentagon, en amerikansk statstjänsteman och en talesperson vid amerikanska utrikesdepartementet. De anföringsord som används i texten är ”sade”, ”berättade” samt ”betonade” och är neutrala.

Egna statskällor används, utan att mediet vare sig ifrågasätter handlingarna eller motiven bakom dem. Ord som används om attacken är exempelvis ”anti-terrorist-operation” och därför kan den egna sidan porträtteras som frihetskämpar. Det står även att amerikanska militären inte ville ”följa” Rysslands order om att hålla sig utanför Syriens luftrum och var därmed ett hinder för den ryska ”anti-terrorist-operationen”. I den här texten finns det ingen information om några övertramp från vare sig amerikanska eller ryska sidan. Det finns inga

detaljer alls om konsekvenserna för attacken i artikeln. Inga offer alls nämns trots att bombningarna enligt en Syrien-baserad människorättsorganisation har krävt ett antal civila offer. De amerikanska myndigheterna får en liten röst genom ett kort citat och artikeln domineras helt av ryska källor. När egna sidan ingripanden beskrivs som ”anti-terrorist-operationer” och att andra sidan inte vill ”följa” order kan detta onekligen ses som värdeladdade ord och mediet tar därmed inte en ställning som är neutral.

7.3 Händelse 3 - Civila dödas i bombningar

Artikel 7

Den sjunde artikeln som analyseras heter **U.S.-led airstrike in Syria kills civilians, rights groups say** och publicerades på CNNs hemsida den 20 juli 2016. Rapporter från flera människorättsorganisationer vittnar om att koalitionen har dödat upp emot hundra civila i attacker mot Manbij, Syrien, i bekämpningen av IS. Försvarsdepartementet betonar att säkerheten för civila är viktig, samtidigt som Amnesty kritiserar koalitionen och menar att de ansvariga måste ställas inför rätta. Vita Huset säger också att attackerna är strategiskt viktiga för att kunna omringa och besegra IS i Norra Syrien. Även om mycket utrymme ges åt att beskriva de negativa konsekvenserna i attacken, lämnas ändå läsaren med slutsatsen att attackerna i området är viktiga i bekämpningen av IS, och att bombningen av civila är misstag som kan hända i ett område med hög befolkningsdensitet.

Ash Carter (USAs försvarssekreterare), Magdalena Mughrabi (tillfällig vice direktören på Amnesty) samt tjänstemannen vid Vita Huset är de som får komma till tals och de gör det som aktörer. Alla källor och de som kommer till tals förekommer i texten som aktörer. ”Sade” och ”berättade” är de vanligaste anföringsorden och är därmed neutrala.

USAs försvarssekreterare får kommentera rapporterna om att flera civila dödsoffer har skördats. Dock tar CNN även upp siffror från flera olika människorättsorganisationer när det gäller dödstalet, och kritiska röster mot koalitionen finns med. En stor del av texten används till att presentera flera av varandra oberoende källor samt presentera dödstal och nämna att även barn och kvinnor nämns bland de döda. Artikeln nämner även att ett antal civila sitter fast i rasmassor. Även om människorättsorganisationerna får komma till tals och flera dödssiffror presenteras så beskrivs onekligen civila dödsoffer som ett resultat av den egna

partens ingripanden som en engångsföreteelse. Vid flera tillfällen beskrivs varför koalitionen insats är viktig och varför just det specifika området är viktigt att kontrollera. En tjänsteman vid Vita Huset menar att offensiven som pågår från koalitionen sida är viktig ur en strategisk synpunkt för att kunna isolera IS i sitt huvudfäste i Raqqa då syftet med attacken var att bekämpa terrorister. Det tydligaste exemplet finns i sista meningen, då artikeln avslutas med att reportern tar ett citat från SOHR som säger att det är svårt att undvika dödsoffer i det aktuella området.

I denna artikel finns det ingen anledning att använda sig av Ryssland som motpart. Utan här ser vi människorättsorganisationerna som det istället. Flera människorättsorganisationer får utrymme i texten samt möjligheten att beskriva sina tankar om attackerna. Även om den sista meningen i artikeln (se ovan) ger en känsla av ett ställningstagande från reporterns sida ska ändå SOHR ses som en trovärdig källa och majoriteten av allt i artikeln har varit framställt på ett neutralt sätt och inte heller förekommer några värdeladdade ord.

Artikel 8

Artikel nummer åtta publicerades på Al-Jazeeras hemsida den 20 juli 2016 under rubriken **Syria war: Dozens killed in "US-led strikes" on Manbij** (Al-Jazeera 2016-07-20). I artikeln ges läsaren information om att koalitionen under de senaste dagarna dödat tiotalet civila, enligt människorättsorganisationer och andra grupper på plats - totalt 167 sedan maj enligt en annan källa. USA:s centralkommando bekräftar till Al-Jazeera att de utfört attacker i området. Samtidigt menar en direktör för SOHR att dödandet av civila var ett misstag. En lokal ledare berättar att IS använder civila som mänskliga sköldar. Artikeln låter läsaren skapa en egen uppfattning kring det inträffade. Flera sidor tas upp, dels att attacken mot civila var ett misstag, men samtidigt redovisas dödstaten noggrant och den lokala ledaren beskriver attacken som en "fruktansvärd massaker".

Rami Abdel-Rahman (direktör på Syrian Observatory for Human Rights), USAs centralkommando och en lokal ledare i Manbij kommer till tals i artikeln där de två förstnämnda är aktörer och den lokala ledaren presenteras som ett offer. Anföringsorden är neutrala - de vanligast förekommande orden är "sade" och "berättade".

Den enda amerikanska statliga källan som används är USAs centralkommando, som medger att de har genomfört bombningar i området och att de nu ska utreda vidare. De kritiska

källorna som förekommer är inte statliga, utan människorättsorganisationer, och den kritiken som framförs är inte heller obefogad eller oproportionerlig, utan saklig i sin framställning utifrån dödstaten som redovisas. Visserligen nämns det att koalitionen har varit till stöd för de kurdiska och arabiska styrkorna som har försökt att återta staden från IS. Detta ges dock enbart som bakgrundsfakta och inte något som ställs i en direkt kontext till de aktuella bombningarna. Al-Jazeera nämner inte attacken som en engångsföreteelse, utan tar även upp siffror från SOHR som sammanfattar dödsfallen från koalitionens bombningar sedan de började i maj månad samma år. I artikeln ser vi att reportern skriver ut det förmodade antalet offer, de nämner även att det var kvinnor och barn med bland de döda. Offren personifieras även genom att en lokal ledare intervjuas och får med egna ord återberätta sina upplevelser av händelserna. Till största delen är det människorättsorganisationen och lokalbefolkningen, samt FN och dess representanter som uttalar sig. USA har ett citat i texten där de bekräftar attackerna. Förekomsten av värdeladdade ord är närmast obefintlig. Mediet intar en neutral ställning. Texten redovisar flera parter som har en del i attacken, såväl USA som offer, människorättsorganisationer och FN, och låter läsaren göra egna tolkningar.

Artikel 9

Den nionde artikeln i analysen har rubriken '**Bloody massacres': Syria appeals to UN after French & US airstrikes 'kill over 140 civilians'**' (RT 2016-07-20) och publicerades på RTs hemsida den 20 juli 2016. I texten står att Syrien kräver att FN vidtar åtgärder efter att franska plan ska ha dödat över 120 civila nära turkisk-syriska gränsen, enligt uppgift från syriska regimen. Texten tar i meningen efter upp att 20 personer ska ha dödats av amerikanska styrkor i Manbij. En vecka gammal intervju med Syriens president citeras dessutom, där han säger att USA inte vill besegra IS, utan kontrollera och använda dem. Artikeln ger slutsatsen att koalitionen borde straffas av FN efter "de blodiga massakrerna" (se rubrik på artikeln), och ifrågasätter om de verkligen är ute efter att besegra IS - genom att låta syriska presidenten uttala sig utan någon kritik. Här verkar det inte handla om något misstag, till skillnad från vad Al-Jazeera och CNN beskriver.

De som får komma till tals är det syriska utrikesdepartementet, Magdalena Mughrabi (tillfällig vice direktören på Amnesty), Amnesty, en talesperson för USA:s försvarsdepartement och Syriens president. Av dessa är USA:s försvarsdepartement och Amnesty aktörer. Anföringsorden är "skrev", "citerade", "konstaterade", "sade", "berättade" - vilket är neutrala ord.

I artikeln förekommer direktciterade fördömanden från syriska utrikesdepartementet och landets president. Utrikesdepartementet kritiserar främst koalitionen bombningar av civila medan presidenten allmänt fördömer koalitionen insats. Han menar att USA (och därmed koalitionen) inte verkar för demokrati då de enligt honom ”inte vill bekämpa terroristerna, utan styra dem”. Artikeln ger en känsla av att dödsoffer till följd av koalitionen (andra sidans) bombningar inte är något undantag. Den tar bland annat upp två stycken bombningar som enligt artikeln krävt över 100 människoliv. Offren framställs dramatiskt då vi får veta att ”majoriteten är kvinnor och barn”.

USA, som representerar koalitionen som genomfört bombningarna får endast komma till tals en gång i denna artikel. Dessutom får Frankrike, som påstås ha utfört bombningarna inte komma till tals en enda gång. Däremot får den syriska regimen mycket utrymme i rapporteringen. Förekomsten av värdeladdade ord i denna artikel ger en tydlig, icke-neutral, vinkel mot koalitionen. Bland annat lyfts citat som ”blodig massaker” och ”140 civila döda” in i rubriken. Vidare benämns även bombningen som ”illgärning” och att oppositionen benämns som ”terrorister” i texten.

7.4 Händelse 4 - USA och Ryssland sluter fredsavtal

Artikel 10

Den tionde artikeln i analysen har rubriken ”**Kerry announces US-Russia deal on Syrian ceasefire**” och publicerades på CNNs hemsida den 10 september 2016 (Browne & Labott 2016). USAs och Rysslands utrikesministrar kommer överens om ett eldupphör efter samtal i Genève. FN, tillsammans med flera länder däribland syriska regimen, välkomnar avtalet. Samtidigt lyfter USAs utrikesminister och en amerikansk statstjänsteman fram kritik mot syriska regimen - att de till största del ligger bakom civila dödsoffer, och att Bashar al-Assad borde avgå. I och med att den amerikanska utrikesministern får komma till tals väldigt ofta i artikeln, får läsaren intrycket av att USA har varit den ledande parten i fredssamtalen, samtidigt som läsaren lämnas med oro för den andra parten - Syriens regering och Ryssland. Ryssland är ”inte är att lita på” och den syriska regimen borde avsätta al-Assad, som en amerikansk statstjänsteman säger. Den andra parten får inte utrymme att ifrågasätta detta.

John Kerry (USAs utrikesminister), Vita hjälmarna (syrisk civilförsvaret), Sergej Lavrov (Rysslands utrikesminister), Bassma Kodmani (medlem i High Negotiations Committee, en allians av oppositionella som deltog i fredssamtalen i Geneve), amerikanska statstjänstemän, Staffan de Mistura (FN sändebud i Syrien) och, Adam Smith (en demokratisk representant för House Armed Services Committee, HASC) får alla komma till tals i texten tillsammans med den syriska regimen. Alla kommer till tals som aktörer. ”Sade”, ”tillkännagav”, ”kallade”, ”märkte” är de vanligast förekommande anföringsorden och ses som neutrala.

De egna källorna ifrågasätts inte i artikeln och samtidigt används just dessa källor som en kritisk röst mot den andra sidan. Ett tydligt exempel på detta är den demokratiska representanten för HASC som menar att det inte går att lita på Ryssland och säger att ”al-Assad måste avgå”. I artikeln framkommer även att USAs utrikesminister menar att Syrien inte verkar för demokrati då han stämplar luftstyrkor som huvudorsaken till civila dödsoffer och flyktingströmmen. I texten framstår den amerikanske utrikesministern som drivande i strävan efter detta eldupphör och därmed även demokrati. Genom ovanstående uttalande menar utrikesministern även på att Syrien systematiskt begår övertramp. Trots att dödsoffer, som ett resultat av den andra sidans ingripanden, nämns i denna artikel förekommer inga vidare beskrivningar av dem. När exempelvis USAs utrikesminister får dominera beskrivningen av eldupphör-avtalet väcks associationer att det är USA som varit drivande till överenskommelsen. Både Kerry och Rysslands dito Lavrov var på plats i Genève och var därför lika lättillgängliga, men ändå väljs nästan bara Kerrys citat ut. Ordvalen i denna artikel är neutrala. Dock är valen av citat samt obalansen sett till antalet källor från båda sidorna tillräckligt för att artikeln ska kunna ses som icke-neutral och att mediet därmed tar en ställning.

Artikel 11

Den elfte artikeln i analysen har rubriken **”Syria ceasefire deal explained”** och publicerades på Al-Jazeeras hemsida den 10 september 2016 (Al-Jazeera 2016-09-10). Artikeln ger en detaljerad beskrivning av fredsavtalet mellan den USA-ledda koalitionen och Ryssland samt syriska regimen. Texten är uppdelad i olika delar. Den första är mer ett konstaterande att Rysslands och USAs utrikesministrar nått en överenskommelse i Genève efter långa samtal. Den andra delen är detaljerad information av vad avtalet innebär. Den tredje delen beskriver vilka som är med på uppgörelsen och framförallt vilka som inte är med (IS och al-Nusra - här kallad Jabhat Fateh al-Sham, vilket är det nya namnet). Den fjärde delen beskriver hur

överenskommelsen slöts. Den femte delen tar upp vad som skiljer överenskommelsen från tidigare avtal och den sjätte tar upp utmaningar som avtalet kommer möta. Artikelns utskrivna slutsats bottenar i att ett avtal mellan de två parterna har tagits fram. Dock fungerar artikeln egentligen mer som en redogörelse för vad avtalet innebär. Detta, tillsammans med utmaningarna som tas upp i artikeln, leder till att läsaren får skapa en egen tolkning kring hur samarbetet kommer att gå.

De som får komma till tals i artikeln är John Kerry (USAs utrikesminister), Sergej Lavrov (Rysslands utrikesminister) och Charles Lister (en senior medlem i Mellanösterninstitutets think-tank i Washington). Båda utrikesministrarna är aktörer i texten. ”Sade” är det vanligast förekommande anföringsordet och är därmed neutralt.

De statliga källorna (nyhetsbyråernas källor) får enbart kort kommentera det nuvarande vapenstilleståndet samt det från tidigare i år som föll igenom. Källorna används varken okritiskt eller i syfte att kritisera den andra sidan. Texten beskriver avtalet och tar upp utmaningar för både parterna samt att de har en del i att upprätthålla överenskommelsen. Syriska bombplan måste upphöra med attackerna, något som Ryssland också har ansvar för att kontrollera. Samtidigt måste USA-koalitionen fortsätta försvaga Jabhat Fateh al-Sham (tidigare al-Nusra). Båda ses alltså som parter som antingen har till uppgift att bevara fred eller bekämpa terrorism. Artikeln avslutas med att nämna hur den tidigare vapenvilan från februari 2016 ”har vid upprepade tillfällen brutits av bägge parter”, så övertrampen som figurer i artikeln beskrivs som systematiska men från båda sidorna. I denna artikel förekommer inga offer. Artikeln är neutralt framställd då bägge parter får lika lite utrymme i artikeln som istället fokuserar på själva avtalet och inga värdeladdade ord förekommer.

Artikel 12

RT publicerade den 9 september artikeln ”**Fight Al-Nusra, no strikes on rebels, Aleppo-relief: Kerry & Lavrov agree new Syria ceasefire plan**” (RT 2016-09-09). Sergej Lavrov och John Kerry har efter långa samtal kommit överens om en vapenvila som till en början ska hålla i sju dagar. Samtidigt säger Lavrov att de oppositionella ”rebellerna” aktivt hindrar humanitär hjälp till Aleppo. Den slutsatsen som kan utläsas från den här artikeln rör en detalj om själva vapenvilan. Den politiska kommentatorn får fritt kritisera USA för att inte gå med på att inkludera Jabhat Fateh al-Sham i överenskommelsen. Av läsarna uppfattas det som att amerikanerna sagt nej till en viktig del av avtalet.

Sergej Lavrov (Rysslands utrikesminister), John Kerry (USAs utrikesminister), Ammar Waqqaf (politisk kommentator) och High Negotiations Committee, (HNC, en allians av oppositionella som deltog i fredssamtalen i Geneve) kommer till tals i texten. Det är dock endast Rysslands utrikesminister, USAs utrikesminister och HNC som är aktörer i texten. De anföringsorden som används är ”uppmanade”, ”sade”, ”betonade”, dessa är alltså neutrala anföringsord.

Mot slutet används en kritisk källa i form av den politiska kommentatorn, som uttrycker en viss skepsis mot den andra sidan. Han ifrågasätter varför USA inte gick med på den kompromiss som skulle innebära att Jabhat Fateh al-Sham skulle ingå i vapenvila, och att de istället väljer att fortsätta bomba gruppen. Kommentatorn menar att om USA hade gått med på kompromissen som Ryssland var måna om att förhandla fram, så hade Jabhat Fateh al-Sham kunnat bli en mer liberal oppositionell grupp. Enligt denna artikel verkar den egna sidan för fred, medan de andra gör allt för att stoppa det. Detta förekommer tydligast i citatet från Rysslands utrikesminister mot slutet av artikeln där han säger att ryska (hjälp)konvojer var redo att rulla in i Aleppo rean 26 augusti, men de fick höra att de kommer att utsättas för attacker av rebellerna om detta sker. I den här texten nämns inga övertramp från vare sig den egna eller den andra sidan, och inte heller omnämns några offer.

Det är ryska utrikesministern som tar störst plats i rapporteringen. Visserligen förekommer även citat från amerikanskt håll, men dessa är inte lika många och berör enbart avtalet och sakfrågorna, medan den egna sidans företrädare får en chans att även kommentera andra faktorer. Dessutom tillkommer en röst mot slutet av artikeln i form av den politiska kommentatorn som försöker misskreditera den andra sidans företrädare. Användandet av värdeladdade ord är inte vanligt förekommande i den här artikeln. Dock kan vi med hjälp av ovanstående analys ändå bedöma att mediet inte intar en neutral ställning. Särskilt då en politisk kommentator får avsluta artikeln genom att ge den andra sidan kritik.

7.5 Händelse 5 - FN-konvoj bombas

Artikel 13

Artikel nummer 13 publicerades på CNNs hemsida den 19 september 2016 under rubriken ”UN chief calls attackers in Syria 'terrorists'.” Artikeln är uppdelad i fyra delar. Den första

handlar om att en FN-konvoj har blivit attackerad och att USA drar slutsatsen att Rysslands bombplan ligger bakom detta. Den andra delen ger en bakgrundshistoria om konvojen, vart den var på väg, vilka bomber som förmodligen användes samt ett nekande från Ryssland. Den tredje delen består främst av kommentarer från Röda Korset, men även från USAs och Frankrikes presidenter. Alla fördömer våldet i denna händelse såväl som i andra attacker mot humanitära hjälporganisationer och civila. Den fjärde och avslutande delen handlar om det eldupphör som nyligen slutits och om det kommer att hålla eller ej. Artikeln ger en färdig slutsats i form av anklagelserna mot Ryssland samt regimen. Detta trots att journalisterna inte verkar framföra några konkreta bevis i artikeln på vilka som ligger bakom detta.

Ban Ki-Moon (FNs generalsekreterare), Syrian National Coalition, talesperson för ryska försvarsdepartementet, Peter Maurer (ordförande för Internationella Rödakorsetkommittén), Barack Obama (USAs president), Francois Hollande (Frankrikes president), USAs utrikesdepartement och David Butter (medarbetare på Mellanöstern och Nordafrika-programmet vid Chatham House) är de som får komma till tals och alla gör det som aktörer. ”Berättade”, ”sade”, ”kallade” är de vanligast förekommande anföringsorden och därmed består av denna artikel till största delen av neutrala anföringsord.

Artikeln börjar med att anonyma amerikanska statstjänstemän säger att USA har ”kommit fram till den preliminära slutsatsen” att Ryssland ligger bakom bombningarna. Dessa ifrågasätts ej, utan vidare följer fördömanden från FN. Visserligen är dessa fördömanden riktade mot själva bombningarna, men artikelns första stycke där USA anklagar Ryssland får läsaren att betrakta dessa fördömanden som riktade mot Ryssland. Den andra sidan anklagas i artikeln för att ha bombat en hjälpkonvoj, en aktion som onekligen är en anti-demokratisk handling men den övertrampen beskrivs inte som systematiska. Inga övertramp från egna sidan noteras. Visserligen anklagas den syriska regimen (den andra sidan) för att stå bakom majoriteten av civila dödsfallen, men det sker inte systematiskt eller i större utsträckning. Offer omnämns med få ord i texten.

Den egna sidan, samt hjälporganisationer och andra som stödjer den egna sidans teorier om illdåden får mest utrymme. Den andra sidan, som anklagas för att ha utfört dessa bombningar får endast uttala sig vid ett tillfälle, bestående av två meningar. Värdeladdade ord såsom ”grymheter” och ”skräck” används om motståndarsidan. Och det blir ett tydligt ställningstagande om man tittar på hur texten är uppbyggd. Texten blir därmed icke-neutral.

Konstateranden om att Ryssland ligger bakom attacken följs av fördömanden från bland annat FN.

Artikel 14

Artikel nummer 14 publicerades under rubriken ”**Syria: Deadly aid convoy bombing as ceasefire ends**” (Al-Jazeera 2016-09-20) på Al-Jazeeras den 20 september. Artikeln handlar om att en hjälpkonvoj från FN har blivit bombad, samtidigt som vapenvilan har tagit slut, efter flertalet överträdelser från båda parter. Artikeln ger en färdig slutsats i form av en bruten vapenvila och konstaterandet att Ryssland eller Syrien står bakom bombningen av hjälpkonvojen. Däremot diskuteras vapenvilan längre ned i texten, då båda sidorna säger att den fortfarande kan räddas samtidigt som de anklagar varandra för hundratalet överträdelser. Läsaren får på så vis skapa sin egen uppfattning om framtiden, och kan inte dra några slutsatser om vem som bröt vapenvilan. Av artikeln framgår inte var informationen kommer från. Dock har Al-Jazeera skrivit ut under artikeln att all information kommer från nyhetsbyråer, det framgår dock inte vilka. De som får komma till tals i denna artikel är Staffan de Mistura (FNs sändebud i Syrien), rysk militär, John Kerry (USAs utrikesminister), Sergej Rudskoi (rysk överstelöjtnant) och alla dessa kommer till tals som aktörer. ”Sade” är det vanligaste anföringsordet och är därmed neutral.

Här används källor som beskriver bombningen ur ett negativt avseende. Vi ser bland annat FN:s sändebud i Syrien som säger att ”deras ilska över attacken är enorm”. Vid ett tillfälle, precis i början av artikeln, nämns att Ryssland eller Syrien ligger bakom bombningarna, det verkar dock inte framkomma vilka källor dessa uppgifter kommer från. Vidare får källor från båda sidorna komma till tals. Likt artikeln från CNN (artikel 13) anklagas den andra sidan för att vara ansvariga för dådet och sedan följer en rad fördömanden mot själva dådet, som för läsaren blir ett fördömande av dessa länders handlingar. Dock kommer dessa fördömanden inte från lika många håll som i artikeln från CNN och dessutom får båda sidorna lika stort utrymme att uttala sig om vapenvilan längre ned i artikeln. Visserligen är attacken av en hjälpkonvoj odemokratisk, men bortsett från det finns det ingen sida som beskrivs som frihetskämpande. I denna artikel framställs anklagelserna på ett jämställt vis. Bägge parterna får uttala sig lika mycket och övertramp från bägge sidorna benämns som systematiska då rebellerna anklagas för att ha brutit mot vapenvilan 302 gånger och regimen ska ha brutit mot den 254 gånger. Det särskiljs inte på offer i denna artikel. I texten omskrivs inte offer

detaljerat. Den obefintliga användningen av värdeladdade ord samt balansen i källorna leder till att detta blir en neutralt framställd artikel.

Artikel 15

Artikel nummer 15 publicerades under rubriken **”US to ‘revise’ cooperation with Russia after UN-Red Crescent air convoy attacked near Aleppo”** (RT 2016-09-20) på RT den 20 september. I inledningen av texten står det att ingen part ännu har erkänts ansvarig för det ”påstådda luftangreppet” mot en humanitär hjälpkonvoj väster om Aleppo. RT skriver vidare att USAs utrikesdepartement snabbt var ute och beskyllde syriska regimen och Ryssland för attacken. Detta följs av flera fördömanden av FN. Dessutom beskylls de oppositionella för att ha varit orsaken till att Syrien bröt vapenvilan. ”De följde inte någon av de överenskomna punkterna kring vapenvilan”, säger den syriska regeringen. Koalitionen ska dagar tidigare ha dödat 62 syriska trupper trots vapenvilan, skriver RT. Det finns ingen slutsats om vilka som ligger bakom angreppet mot hjälpkonvojen, ingen står som ansvarig enligt RT. Däremot får läsaren intrycket av att det helt och hållet är oppositionella och koalitionen som ligger bakom överträdelserna av vapenvilan.

De som får komma till tals i artikeln är John Kirby (talesperson för USAs utrikesdepartement), Stephen O’Brien (chef för FN:s kontor för samordning av humanitär hjälp), Staffan de Mistura (FN:s sändebud i Syrien), Syriens regering, en amerikansk statstjänsteman, Romain Nadal (talesperson för det franska utrikesministeriet), Igor Konashenkov (talesperson för Rysslands försvarsdepartement) och Stephen Ryan (koordinator för Röda Halvmånen och Röda Korset). Alla dessa är aktörer. Anföringsorden är neutrala, exempel på vilka som används är ”sade”, ”berättade” och ”beskrev”.

Den enda källan som används från egna sidan, talespersonen för Rysslands försvarsdepartement, används till att lägga över skulden för denna situation på den andra sidan. Vid ett tillfälle i artikeln skapas ett samband mellan USAs felaktiga (enligt eldupphöret) bombningar av egna sidans trupper och IS framryckningar. Dock framställs varken den egna eller andra sidans övertramp som systematiska. Men det nämns att hjälporganisationer under lång tid efterfrågat ytterligare beskydd. Då det enligt artikeln inte framgår vilken sida som är ansvarig för dödsfallen går det inte fastställa om det ges en vinklad bild av offren. Dessutom nämns dödsoffer med väldigt få rader i denna artikel. I den här artikeln får alla sidor lika mycket utrymme. Den andra sidan ”ger utlopp för sin ilska”

samt ”skyller” ”de påstådda bombningarna” på den egna sidan är exempel på värdeladdade ord och fraser som används i denna icke-neutral artikel.

8. Slutsats och diskussion

8.1 Uppfyller de tre globala mediernas rapportering av fem händelser under Syrienkonflikten kriterierna på allsidig rapportering eller är rapporteringen tendentiös?

Resultatet visar att RTs och CNNs rapportering till stora delar är tendentiös, genom obalans i användningen av personer som får komma till tals, utskrivna slutsatser av mediets egna reportrar etc. Detta blir väldigt tydligt när resultatet ställts mot Herman & Chomskys propagandamodell och Westerståhls objektivitetsmodell (se nedan).

Al-Jazeera har däremot en allsidighet i sin rapportering, främst genom användningen av talespersoner från flera sidor. Dessutom bjuder mediet läsaren in till att göra egna tolkningar och slutsatser.

8.2 Kan rapporteringen beskrivas som opartisk eller propagandistisk?

Det kvantifierade resultat av förhållandet mellan artiklarna och modellerna syns i diagram 1.1 och 1.2 nedan. Det kvalitativa resultatet beskrivs nedanför diagrammen.

Antal uppnådda punkter i propagandamodellen.

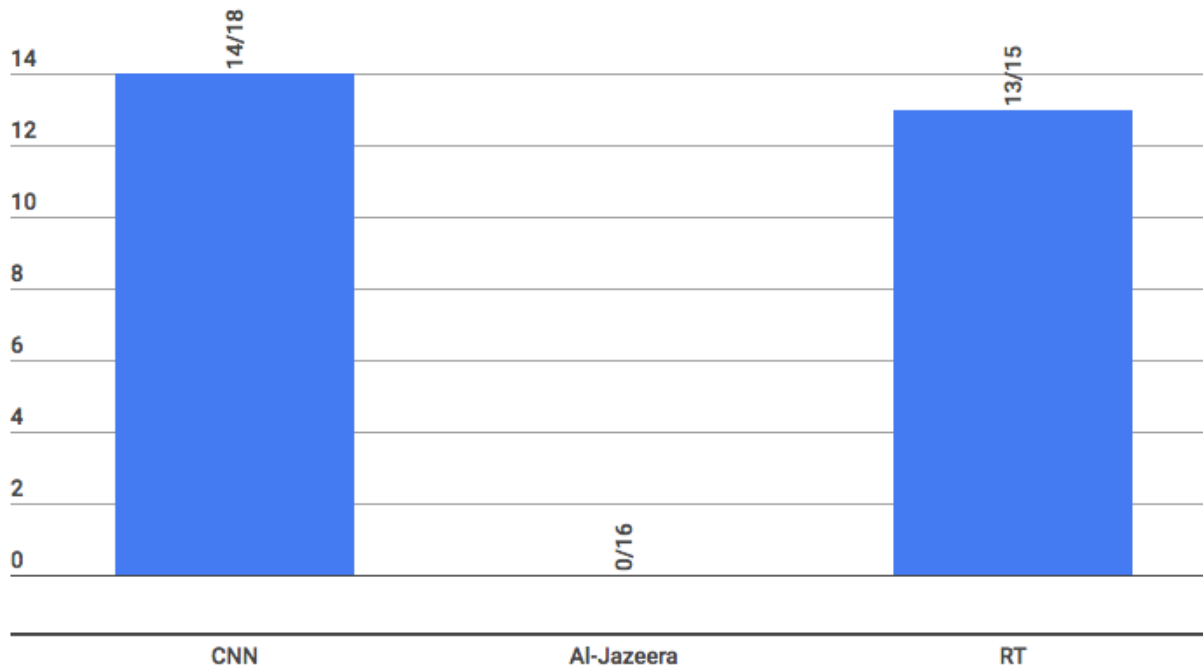

Diagram 1.1*

Antal uppnådda punkter i objektivitetsmodellen.

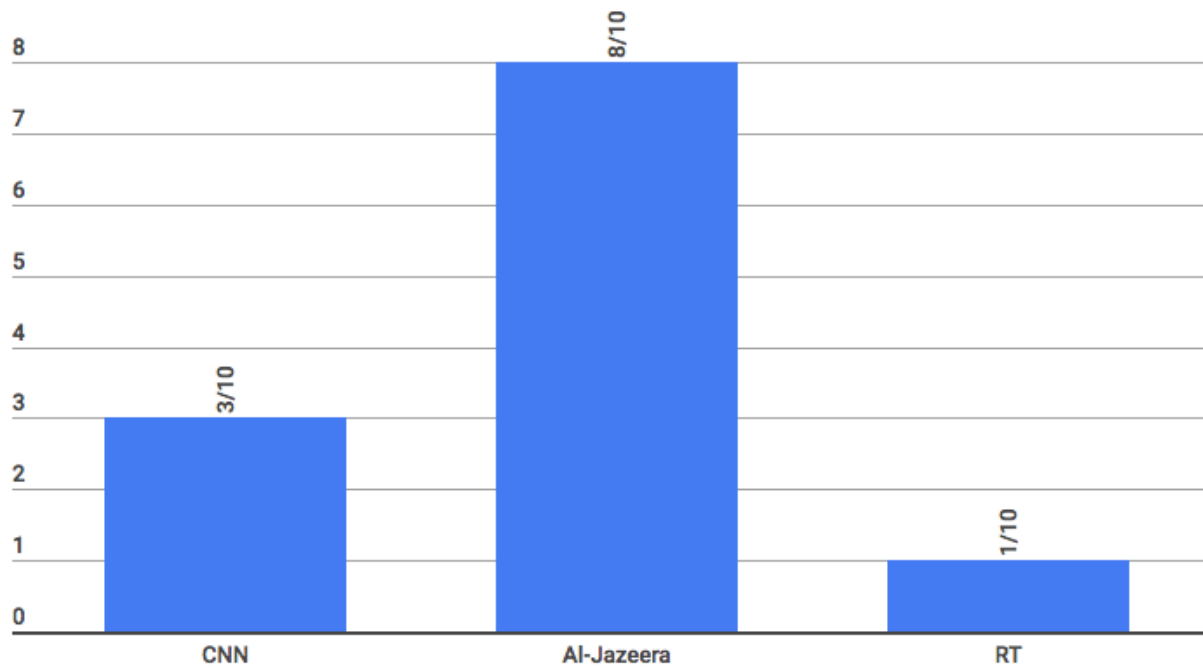

Diagram 1.2

*Antalet punkter som gick att uppnå för varje medium skilde sig åt. Se stycke markerat med ** nedan.

Resultatet visar två medier (RT och CNN) på den ena sidan och ett medium på den andra (Al-Jazeera), när det gäller förhållandet till propagandamodellen enligt Herman & Chomsky och objektivitetsmodellen enligt Westerståhl. Trots att samma händelser rapporterades kan olika slutsatser dras beroende på om läsaren tog del av RT eller CNN. I exemplet med den första ryska bombningen i Syrien (Payne, Starr & Cullinane 2015) (RT 2015-09-30) fick RT det att framstå som att det var en träffsäker anti-terroroperation, som träffade IS-mål. CNN ger dock information om att endast civila ska ha dödats och att attacken i själva verket var i syfte att skydda al-Assad. Detta är ett av flera exempel på hur punkt nummer två i Herman & Chomskys propagandamodell uppfylls. Precis som i Kosovokonflikten var det även här vanligt att beskriva den egna partens attacker i så positiva ordalag som möjligt. Något som är en vanligt förekommande global mediestrategi vid konflikter (Höijer, Nohrstedt & Ottosen 2002, s. 4-5). Till exempel beskrev RT i artikel 6 den egna sidans attack som en “anti-terrorist-operation”.

Det tydligaste exemplet på en tendentiös rapportering av CNN och RT är användningen av personer som får komma till tals. Vid rapporteringen från CNN dominerar amerikanska statstjänstemän och politiker, vid RTs dominerar ryska diton. Dessa får ofta tala okritiserat, och fördömande mot andra sidan. När den andra sidan väl får komma till tals emotsägs detta ofta av personer från den egna sidan, se analys av artikel 3 (RT 2015-09-27) och artikel 4 (Payne, Starr & Cullinane 2015). Dessa är exempel på första punkten i propagandamodellen.

När det gäller Al-Jazeeras rapportering är det mycket sällan färdiga slutsatser ges, i kombination med att inte ett enda av propagandamodellens punkter uppfylls (se diagram 1.1). Mediet låter båda sidorna komma till tals och utrymme ges båda parterna att redogöra och förklara händelseförloppet. Nästan inga värderande ord förekommer. Detta visar sig också i kvantifieringen, då båda kraven för opartiskhet från Westerståhls objektivitetsmodell uppnås i nästan alla fall (se diagram 1.2). Enligt denna undersökning uppfyller de alltså till största del sin egen policy om att vara ett opartiskt medium (Al-Jazeera About Us 2016).

Det samband som kan utläsas ur resultatet är att när många punkter från propagandamodellen uppfylls få opartiskheten stå tillbaka. På ena sidan hittar vi Al-Jazeera, som uppfyller de flesta punkter för opartiskhet, men ingen propagandapunkt. På den andra sidan finns CNN och RT. De två uppfyller många av propagandapunkterna, men väldigt få för opartiskhet. Detta pekar på ett motsatsförhållande mellan opartiskhet och propaganda.

I rapporten med stöd av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (Nygren & Hök 2014) visar resultatet på att mainstreammedier från de krigsförande länderna (Ukraina och Ryssland) ägnade sig åt en tendentiös rapportering. Det går att dra en parallell till vårt resultat, om vi tittar på CNNs och RTs rapportering om Syrienkonflikten.

8.3 Tendentiös rapportering i krig & konflikter

Som teoridelen (se avsnitt 5.3) går in på finns det flera utmaningar och problem för journalister att hålla en allsidig rapportering i krig och konflikter. Källorna i de undersökta artiklarna var ofta inte förstahandskällor i form av exempelvis krigskorrespondenter, utan nyhetsbyråer, vilket gör att risken är stor för vinklad eller förvanskad information (Thurèn 2003). Här kan delar av förklaringen hittas till varför CNNs och RTs rapportering var tendentiös. I krig förekommer tendentiösa källor som på olika sätt har ekonomiska och politiska intressen, och konkurrerar om att påverka rapporteringen till sin fördel (Robinson 2001). Det gör att information som innehåller både halvsanningar och rena lögnar kan förekomma (Thurèn 2003). Al-Jazeera använder till stor del nyhetsbyråer, och har stor brist på förstahandskällor. Men trots detta kunde mediet uppnå en allsidig och opartisk rapportering.

Man säger ibland att ”krigets första offer är sanningen”. Att ge en balanserad bild av skeenden som fortfarande pågår är i princip omöjligt, eftersom ingen riktigt har överblicken och många vill få ut sin version av händelseförloppet” (Weibull & Wadbring 2014, s.302). Det är bristen på tillgång till krigsskådeplatsen som i många fall, inklusive detta, leder till att andrahandskällor är till största delen de enda källorna som finns. Detta ser vi ett tydligt spår av i rapporteringen av alla tre medier.

Cottle menar att kriget är ett “drama som säljer” och att det är de nyheter om de egna krigsinsatserna som efterfrågas av publiken (Cottle 2007, s. 80-84). Vi kan tydligt se detta som ett mönster i både RTs och CNNs rapportering. Ett exempel på detta finns i den första artikeln som handlar om att det är Ryssland som ingår ett avtal med Irak, Iran och Syrien. Ändå är det den amerikanske översten som till största delen får dominera artikeln genom att uttrycka sin och den USA-ledda koalitionen oro över avtalet. Detta kan vara konsekvenser av CNNs kommersiella intressen. Det intressanta i resultatet är den slående likheten mellan

CNN och RTs rapportering i förhållande till medierna ekonomiska situationer. RT är finansierat av ryska staten medan CNN är en kommersiell aktör och del av ett stort konglomerat i form av Time Warner. Trots två vitt skilda finansieringssätt visar vår undersökning att kanalerna har en likartad rapportering som visar sig i form av den starka favoriseringen av den egna sidan. Det är möjligt att argumentera för att journalistikens kommersialisering och ekonomiska press i detta fall leder till att rapporteringen skiljer sig väldigt lite från ett medium som är statsfinansierat.

De förstahandskällor som förekommer i artiklarna från RT och CNN är ofta representanter för de egna myndigheterna eller militären. Därmed är det, precis som Cottles teori lyder, "statsledningens och militärens informationsspridning" som blir "riktningsgivande för vilka frågor som kommer upp på dagordningen". Han menar också att det förekommer en form av "militär censur" och att informationen som medierna har tillgång till därmed är "färgad av militärmaktens perspektiv på händelserna" (Cottle 2007, s. 80-84). I vår analys kan vi tydligt utläsa hur den amerikanska och ryska militären använder en hård retorik för att beskriva varandras roller i konflikten. USA uttrycker "oro" och "misstankar" över Rysslands inblandning samtidigt som de "varnar" för Ryssland och påstår att "de inte är där för att bomba IS". RT i sin tur benämner påstådda bombningar av koalitionen som en "illgärning" och en "blodig massaker" samtidigt som oppositionen benämns som "terrorister".

Al-Jazeeras rapportering är inte föremål för diskussion enligt ovanstående punkter, eftersom mediets rapportering under Syrienkonflikten varit till största del opartisk, och sluter inte upp kring den egna sidan.

Sett till Zandberg & Neigers (2005) teori om journalistens identitet kan vi här se att rapporteringen från CNN och RT är den som är minst opartisk. Detta kan vara till följd av att både USA och Ryssland är två högst aktiva parter i Syrienkonflikten. I sin tur leder detta till att journalisterna anammar den nationella identiteten under konfliktens gång. Det är kanske först när konflikten är över som den professionella identiteten, och därmed opartiskheten, återvänder. Dock stämmer denna teori överens med Al-Jazeeras rapportering. Qatar är ett av de mer aktiva länderna i koalitionen när det gäller vapenleveranser till oppositionen och är egentligen lika investerade i kriget militärt som USA. Den största skillnaden mellan dessa länders roll i oppositionen är att Qatar inte genomför militära operationer, såsom flygbombningar, i lika stor utsträckning. Därmed riskerar de inte mänskliga förluster från den

egna sidan på samma sätt som USA och Ryssland. Vi tror att detta kan vara en av anledningarna till varför Al-Jazeera inte har en nationellt färgad rapportering på samma sätt som CNN och RT.

8.4 Kritiska reflektioner

Något som lyftes fram i metodkritiken (se avsnitt 6.6) är det svåra med att ha en helt balanserad rapportering när det gäller personer som får komma till tals exempelvis. När det handlar om ett ryskt angrepp är det naturligt att det blir ett större fokus på Ryssland och ryska personer som får komma till tals.

**Den nionde punkten i vår undersökningsmodell blev svår att ställa mot rapporteringen. Detta eftersom det i nästan samtliga fall från respektive medium inte fanns någon närmare beskrivning av offren. Punkt nummer sju i undersökningsmodellen (om attackerna beskrivs som övertramp eller en engångsföreteelse) var också svår att ställa mot rapporteringen. Detta med anledning av att attackerna i många fall inte beskrevs som vare sig engångsföreteelser eller övertramp. Vi kan tydligt se att det inte fanns några svar på frågorna om övertramp och offer i vissa av artiklarna. Detta är anledningen till varför siffrorna för hur många punkter i propagandamodellen som kan uppnås skiljer sig åt mellan medierna (se diagram 1.1).

I många av artiklarna har den mesta av informationen kommit från nyhetsbyråer, och inte från mediets reportrar själva, i form av reportage. Något som inte är förvånande då det har varit svårt för oberoende medier att arbeta inifrån Syrien. Dock gör detta att beskrivande ord, scener och dramatisering blir frånvarande. Punkten om anföringsorden blev också intetsägande då ”säger” och ”berättar” användes nästan uteslutande.

8.5 Vidare forskning

Ovan nämner vi att det inte finns någon form av bildanalys i denna undersökning. Det skulle därför vara intressant att tillämpa både i den massmedieretoriska analysen samt i propagandamodellen och objektivitetsmodellen - med stillbilder samt rörligt material. De resultaten kan då jämföras mot den här studiens för att se om rapportering av text och bild skiljer sig åt väldigt mycket.

Det skulle även vara intressant att se hur medier i Sverige har rapporterat om dessa eller andra händelser från Syrien. Den mest intressanta undersökningen, i vår mening, skulle dock vara att utveckla frågan varför det ser ut som det gör. Vad är anledningen till de resultaten vi ser i denna undersökning? En sådan undersökning skulle kunna göras med hjälp av intervjuer med anställda på respektive medium, samt analysera ägarförhållanden och liknande.

Sett till Zandberg & Neigers teori om journalistens nationella & professionella identiteter under olika stadier av konflikter skulle det vara intressant att göra om en likadan undersökning när konflikten börjar ebba ut. Kommer rapporteringen att vara mindre partisk och kommer journalisterna på RT och CNN att återfå sin professionella identitet?

9. Referenslista

9.1 Tryckta källor

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I: Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber.

Rennstam, Jens & Wästerfors, David (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I: Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber.

Barkho, Leon (2008). The discursive and social power of news discourse: The case of Aljazeera in comparison and parallel with the BBC and CNN. *Studies in Language and Capitalism*, vol. 1, nr 3/4, s. 111-159

Chomsky, Noam & Herman, S. Edward (1994). *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. New York: Pantheon Books.

Cottle, Simon (2007). *Mediatized Conflict*. Berkshire: Open University Press.

Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (2015). Kvalitativ forskning och kvalitativ analys. I: Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.

Lundgren, Kristina, Ney, Birgitta, Thurén, Torsten (1999). *Nyheter - att läsa tidningstext*. Stockholm: Ordfront förlag.

McChesney, Robert (2002). September 11 and the structural limitations of US journalism. I: Allan, Stuart & Zelizer, Barbie (red.) *Journalism after September 11*. London & New York: Routledge.

Nygren, Gunnar & Hök, Jöran (red.) (2014) *Ukraina och informationskriget - journalistik mellan ideal och självcensur*. Stockholm: MSB

Thornberg, Robert & Fejes, Andreas (2015). Kvalitet och generaliserbarhet i kvalitativa studier. I: Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.

Volkmer, Ingrid (2002). Journalism and political crises in the global network society. I: Allan, Stuart & Zelizer, Barbie (red.) *Journalism after September 11*. London & New York: Routledge.

Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela (2014). *Massmedier - Nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*. Stockholm: Ekerlids Förlag.

Westlund, Inger (2015). Hermeneutik. I: Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.

Widén, Pär (2015). Kvalitativ textanalys. I: Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.

Widholm, Andreas (2014). Russia Today: En rysk röst i ett globalt medielandskap. I: Nygren, Gunnar & Hök, Jöran (red.) *Ukraina och informationskriget - journalistik mellan ideal och självcensur*. Stockholm: MSB

9.2 Otryckta källor

Al-Jazeera (2016). *Who we are*. (Elektronisk)
Tillgänglig: < <http://www.aljazeera.com/aboutus/> >
(2016-11-12)

Al-Jazeera (2015). Iraq liaising with Russia, Iran and Syria against ISIL. (Elektronisk) *Al-Jazeera*, 27 september.
Tillgänglig: <<http://www.aljazeera.com/news/2015/09/iraq-liasing-russia-iran-syria-isil-150927032744633.html>> (2016-11-26)

Al-Jazeera (2015). Russia carries out first air strikes in Syria. (Elektronisk) *Al-Jazeera*, 30 september.

Tillgänglig: <<http://www.aljazeera.com/news/2015/09/russian-carries-air-strikes-syria-150930133155190.html>> (2016-11-28)

Al-Jazeera (2016). Syria war: Dozens killed in "US-led strikes" on manbij. (Elektronisk) *Al-Jazeera*, 20 juli.

Tillgänglig: <<http://www.aljazeera.com/news/2016/07/led-air-strikes-kill-21-civilians-syria-160719045329897.html>> (2016-11-28)

Al-Jazeera (2016). Syria ceasefire deal explained. (Elektronisk) *Al-Jazeera*, 10 september.

Tillgänglig: <<http://www.aljazeera.com/news/2016/09/syria-ceasefire-deal-explained-160910111132967.html>> (2016-12-01)

Al-Jazeera (2016). Syria: Deadly aid convoy bombing as ceasefire ends.

(Elektronisk) *Al-Jazeera*, 20 september.

Tillgänglig: <<http://www.aljazeera.com/news/2016/09/syria-deadly-aid-convoy-bombing-ceasefire-ends-160919194433498.html>> (2016-12-02)

Bidder, Benjamin (2013). Putin's Weapon in the War of Images. (Elektronisk) *Spiegel*, 13 augusti.

Tillgänglig: <<http://www.spiegel.de/international/business/putin-fights-war-of-images-and-propaganda-with-russia-today-channel-a-916162.html>>

(2016-11-13)

Browne, Ryan & Labott, Elise (2016). Kerry announces US-Russia deal on Syrian ceasefire.

(Elektronisk) *CNN* 9 september.

Tillgänglig: <<http://edition.cnn.com/2016/09/09/politics/syria-ceasefire-kerry-lavrov/>>

(2016-12-01)

CNN (2016). *About CNN.com*. (Elektronisk)

Tillgänglig: <<http://edition.cnn.com/about>>

(2016-11-13)

Delling Andersson, Calle & Norström, Jonathan (2014). *Ukrainakrisen i medierna: En massmedieretorisk studie av fyra svenska dagstidningars rapportering om upproret under vintern 2013/14*. C-uppsats. Södertörns högskola.

el-Nawawy, Mohammed & Powers, Shawn (2010). A conciliatory medium in a conflict-driven environment? *Global Media and Communication*. (Elektronisk).

Tillgänglig:

< [http://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/2821852/el-Nawawy Powers 2010.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAJ56TQJRTWSMTNPEA&Expires=1481557614&Signature=qjdV AZnTy18YwY9MGsrt%2BoeFE48%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DAI-Jazeera English A Conciliatory Medium.pdf](http://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/2821852/el-Nawawy_Powers_2010.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAJ56TQJRTWSMTNPEA&Expires=1481557614&Signature=qjdV AZnTy18YwY9MGsrt%2BoeFE48%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DAI-Jazeera_English_A_Conciliatory_Medium.pdf) > (2016-12-12).

Ensor, Josie (2016). Syrian conflict: Russia claims bombed UN aid convoy was 'escorted by terrorists'. (Elektronisk) *Telegraph* 20 september.

Tillgänglig: <<http://www.telegraph.co.uk/news/2016/09/19/un-aid-convoy-hit-by-airstrike-in-aleppo-minutes-after-end-of-ce/>> (2016-11-21)

Fisher, Max (2016). In case you weren't clear on Russia Today's relationship to Moscow, Putin clears it up. (Elektronisk). *The Washington Post*, 13 juni.

Tillgänglig: <<https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2013/06/13/in-case-you-werent-clear-on-russia-todays-relationship-to-moscow-putin-clears-it-up/>> (2016-11-13)

FNS Russia (2014). *АВТОНОМНАЯ НЕКОММЕРЧЕСКАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ "ТВ-НОВОСТИ"*. (Elektronisk).

Tillgänglig: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8e/ANO_TV-Novosti_%28Federal_Tax_Service_of_Russia%2C_Unified_State_Register_of_Legal_Entities%29.pdf> (2016-11-13)

Graham-Harrison, Emma & Ackerman, Spencer (2016). US airstrikes allegedly kill at least 73 civilians in northern Syria. (Elektronisk) *The Guardian*. 20 juli.

Tillgänglig: <<https://www.theguardian.com/world/2016/jul/20/us-airstrike-allegedly-kills-56-civilians-in-northern-syria> > (2016-11-28)

Grinberg, Emanuella & CNN (2016). U.S.-led airstrike in Syria kills civilians, rights groups say. (Elektronisk) *CNN* 20 juli.

Tillgänglig: <<http://edition.cnn.com/2016/07/19/world/syria-airstrikes-civilian-casualties/> > (2016-11-28)

Höijer, Birgitta, Nohrstedt, Stig Arne & Ottosen, Rune (2002). The Kosovo War in the Media - Analysis of a Global Discursive Order. (Elektronisk) *Conflict & Communication Online*, Vol. 1, No. 2. Tillgänglig: <http://www.cco.regeneration.de/2002_2/pdf_2002_2/hoijer.pdf> (2016-12-18)

Kalin, Stephen (2015). Iraq says Russia, Iran, Syria cooperating on security issues in Baghdad. (Elektronisk) *Reuters* 27 september.

Tillgänglig: <<http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-iraq-russia-idUSKCN0RQ0RY20150927> > (2016-11-21)

Khalaf, Roula & Fielding-Smith, Abigail (2013). How Qatar seized control of the Syrian revolution. (Elektronisk) *Financial Times* 17 maj.

Tillgänglig: <<https://www.ft.com/content/f2d9bbc8-bdbc-11e2-890a-00144feab7de> > (2016-12-01)

Kreml (2013). *Указ о мерах по повышению эффективности деятельности государственных СМИ*. (Elektronisk).

Tillgänglig: < <http://www.kremlin.ru/events/president/news/19805> > (2016-11-13)

Larsson, Mats (2016). Vi förklarar kriget i Syrien. (Elektronisk) *Expressen* 18 juni.

Tillgänglig: <<http://www.expressen.se/geo/mats-larsson/vi-forklarar-kriget-i-syrien--de-krigar--darfor-krigar-de--sa-manga-har-dott/> > (2016-11-08)

Lawler, David (2016). US and Russia announce Syria ceasefire plan after marathon talks in Geneva. (Elektronisk) *The Telegraph* 9 september.

Tillgänglig: <<http://www.telegraph.co.uk/news/2016/09/09/us-and-russia-announce-syria-ceasefire-plan-after-marathon-talks/>> (2016-12-12)

Liebermann, Andreas, Lauffs, Tomas, Mokhtari, Arash, Juhlin, Johan & TT (2015). Kriget i Syrien: Ryssland har inlett flyganfall. (Elektronisk) *SVT Nyheter* 30 september.

Tillgänglig: <<http://www.svt.se/nyheter/ekonomi/kriget-i-syrien-rysk-attack-mot-mal-i-homs>> (2016-11-08)

Mullen, Jethro & Basil, Yousuf (2015). Iraq agrees to share intelligence with Russia, Iran and Syria. (Elektronisk) *CNN* 28 september.

Tillgänglig: <<http://edition.cnn.com/2015/09/27/middleeast/iraq-russia-iran-syria-intelligence-deal/>> (2016-11-25)

National Constitution Center. *The liberty medal - recipients - CNN International*.

Tillgänglig: <<http://constitutioncenter.org/liberty-medal/recipients/cnn-international>> (2016-12-20)

Ohlsson, Erik (2016). Hundratusentals civila instängda i östra Aleppo. (Elektronisk) *Dagens Nyheter* 29 juli.

Tillgänglig: <<http://www.dn.se/nyheter/varlden/hundratusentals-civila-instangda-i-ostra-aleppo/>> (2016-11-09)

Osborn, Andrew & Stewart, Phil (2015). Russia begins Syria air strikes in its biggest Mideast intervention in decades. (Elektronisk) *Reuters* 30 september.

Tillgänglig: <<http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-russia-idUSKCN0RU0MG20150930>> (2016-11-21)

Payne, Ed, Starr, Barbara & Cullinane, Susannah (2015). Russia launches first airstrikes in Syria. (Elektronisk) *CNN*, 30 september.

Tillgänglig: <<http://edition.cnn.com/2015/09/30/politics/russia-syria-airstrikes-isis/>> (2016-11-26)

RBC - РОСБИЗНЕСКОНСАЛТИНГ (2008). Правительство РФ приняло перечень системообразующих организаций. (Elektronisk) *RBC*, 25 december.

Tillgänglig: < <http://www.rbc.ru/economics/25/12/2008/5703d1209a79473dc814b72f> > (2016-11-13)

Robinson, Piers (2001). *Theorizing the Influence of Media on World Politics: Models of Media Influence on Foreign Policy*. European Journal of Communication.

RT - About RT (2015). *About RT*. (Elektronisk)

Tillgänglig: < <https://www.rt.com/about-us/> > (2016-11-13)

RT - History (2015). *History*. (Elektronisk)

Tillgänglig: < <https://www.rt.com/about-us/history/> > (2016-11-13)

RT (2015). Russian, Iran, Iraq & Syria setting up "joint information center" to coordinate anti-ISIS operations. (Elektronisk) *RT*, 26 september.

Tillgänglig: < <https://www.rt.com/news/316592-russia-syria-islamic-state/> > (2016-11-26)

RT (2015). Russian military forces start airstrikes in Syria - Ministry of Defense.

(Elektronisk) *RT*, 30 september.

Tillgänglig: < <https://www.rt.com/news/317042-russia-start-operation-syria/> > (2016-11-26)

RT (2015). 'Bloody massacres': Syria appeals to UN after French & US airstrikes 'kill over 140 civilians' (Elektronisk) *RT*, 20 juli.

Tillgänglig: < <https://www.rt.com/news/352255-france-syria-civilians-dead/> > (2016-12-01)

Segolsson, Mikael (2011). Lärandets hermeneutik – Tolkningens och dialogens betydelse för lärandet med bildningstanken som utgångspunkt (Elektronisk). *Högskolan för lärande och kommunikation i Jönköping, 18 februari*.

Tillgänglig: < <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:393405/FULLTEXT01.pdf> >

Schudson, Michael & Anderson, Chris (2009). Objectivity, Professionalism and Truth Seeking in Journalism. I: Wahl-Jorgensen Karin & Hanitzsch, Thomas (red.) *The Handbook of Journalism Studies*. (Elektronisk) New York: Routledge.

Tillgänglig:

<http://azargh.farhang.gov.ir/ershad_content/Media/image/2011/12/175360_orig.pdf#page=109>

(2016-12-08)

SR (2016). Tidslinje över kriget i Syrien. (Elektronisk) *Sveriges Radio*, 15 mars.

Tillgänglig: < <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6161467> >

(2016-11-08)

Sterling, Joe, Dewan, Angela & Berlinger, Joshua (2016). UN chiefs calls attackers in Syria ”cowards”. (Elektronisk) *CNN*, 19 september.

Tillgänglig: < <http://edition.cnn.com/2016/09/19/middleeast/syria-aid-convoys-attacked/> >

(2016-12-02)

Thurèn. Torsten (2003). *Sant eller falskt? Metoder i källkritik*. Krigsberedskapsmyndighetens utbildningsserie vol. 7.

Time Warner (2016). *About us*.

Tillgänglig: < <http://www.timewarner.com/company/about-us> >

(2016-12-28)

TT (2016). Massgrav funnen i Palmyra. (Elektronisk) *SVT Nyheter* 2 april.

Tillgänglig: < <http://www.svt.se/nyheter/utrikes/massgrav-funnen-i-palmyra> >

(2016-11-08)

TT (2016). Regimen avancerar i östra Aleppo. (Elektronisk) *Svenska Dagbladet* 27 september.

Tillgänglig: < <http://www.svd.se/stor-regimoffensiv-mot-ostra-aleppo/om/kriget-i-syrien> >

(2016-11-09)

TT (2016). Så har Syrienkriget eskalerat – år för år. (Elektronisk) *SVT Nyheter*, 13 mars.
Tillgänglig: < <http://www.svt.se/nyheter/utrikes/sa-har-syrienkriget-eskalerat-ar-for-ar> >
(2016-11-08)

Wemple, Erik (2015). CNN correspondent suspended over tweet about House vote.
(Elektronisk) *Washington Post*, 19 November.
Tillgänglig: < <https://www.washingtonpost.com/blogs/erik-wemple/wp/2015/11/19/dear-cnn-are-you-biased/> >
(2016-12-20)

Zandberg, Eyal & Neiger, Motti (2005). Between the nation and the profession: journalists as members of contradicting communities. (Elektronisk) *Media, Culture & Society*, 27(1), 131-141.
Tillgänglig: Yoram.co.il (2016-12-20).